

ПЕТЪР СТЬПОВ
ЗЛАТНИЯТ АСТЕРОИД
ОТКЪС

chitanka.info

ВЪВЕДЕНИЕ

Една ракета лети към Марс. Екипажът ѝ — космопилот и двама геолози, които ще изследват недрата на планетата.

Тримата забелязват, че пред тях лети огромно тяло с жълт блясък. Неравно, насечено с чукари, върхове и пропасти. Без съмнение — астероид. Колко е хубаво геолозите да си набавят по някой къс!

Геологът Борис излита и каца на астероида. Там открива нещо невероятно: астероидът всъщност е един огромен къс златна руда. А какво е онова там? Призрак? Мираж? Борис се навежда: скелет на човек-гигант. Черепът — кръгъл като сфера. В скафандър. А до него шлем... Борис грабва шлема и се връща на ракетата.

Там го слага на главата си и се случва нещо странно. Той не е вече Борис. Той се чувства някои си Елор. С мислите, чувствата, представите, идеите на Елор. И си припомня един невероятен живот. Елор е записал всичко, което се е случило някога, когато експедиция е посетила Третата планета, а после се върнал отново на своята родна Лерила. Един фантастичен живот. С напрежение и борба да бъдат спасена примитивните хора на Третата планета. И стълкновения с един ужасен диктатор, който тероризира Лерила и има нещо много общо със съвременните империалисти.

В този и следните броеве на „Радар“ печатаме глави от първата част на романа.

* * *

ЧАСТ ПЪРВА

ТРЕТАТА ПЛАНЕТА

Не бях си отпочинал, затова почувствувах остро раздразнение, когато се събудих. Някой беше включил симулатора. Клаен разбира се е свършил тази работа — видях го наведен над леглото ми. Трикото от мека материя плътно лепнеше върху тялото му и изглеждаше част от естествената бяло-синкава кожа. Той ме гледаше с разтворени ципи на червените си очи. Те и без това бяха огромни, влажни, неспокойни и питащи. Приличаха на две лъскави полусфери и обхващаха като че половината лице от двете страни на сплескания израстък, под който се чернееха две кръгли дупки за дишане.

— Елор... — с висок шепот каза Клаен.

— Сънувах Леми Сун — прекъснах го отегчен.

— Извинявай.

— Сънувах я, това рядко се случва на този кораб, а ти...

— Не знаех...

— Да беше почакал, сам щях да се събудя.

— Но трябваше, Елор, трябваше! — викна Клаен и чак сега допуснах, че нещо важно го е заставило да постъпи така.

— Какво се е случило?

— Тя е пред нас!

Все още не бях се разсънил. Все още се чувствувах на Лерила и с Леми Сун вървахме сред леденото поле и се смеехме. Попитах:

— За какво говориш, Клаен?

Той наистина изглеждаше много тържествен и възторжен.

— Третата планета, Елор.

— Е?

— Блести на екрана като огромен диамант. С подробности, съвсем ясно.

Едва сега забелязах, че диша бързо, като че беше тичал по стръмен рид. Всичко изчезна от въображението ми. И Леми Сун, и моята родна Лерила. Скочих като топка и викнах:

— Идвам!

В личния ми кабинет беше монтиран хемисферен екран^[1], но предпочетох централния, затова изтичах в голямата визуална^[2] зала. Той едва се побираше на стената — сребрист като лерилско небе. В рамките му видях да блести фантастична сфера. Имах усещането, че в нея бяха запалени огньовете и те изстрелваха по повърхността ѝ неподвижни синкавозелени езици.

— А? — попита Клаен зад гърба ми.

— Чудесна е!

— Какви светлини! И невероятно богати цветове!

Преобладаваше синьото — водните площи на планетата. Тук-там се трупаха бледите жълто-кафяви пространства на сушата, посипани с белите петна на облаците. Те напомняха снежни преспи, неразтопени от пролетното слънце. В противоположните краища с ослепителна яркост блестяха триъгълни качулки — ледените полюси на планетата. На изток синкавозеленото сияние се преливаше във виолетово, а по-нататък преминаваше в черен мрак.

— Да, фантастична красота! — повтори тихо Клаен.

Забелязах, че очите му овлажняха. Странно ми се видя, че и гласът му прозвуча подтиснат, а погледът му беше замрежен от мъгла.

— Клаен, не изглеждаш добре — казах след малко обезпокоен.

Той шумно пое въздух, горчиво се усмихна и бавно каза:

— Работата е в настроението, Елор.

— Ти имаше настроение. Ти сам каза, че гледката е неповторима.

— Тъкмо за това.

— Хм!

— Възхищавам се на Третата планета, а си мисля за...

— Лерила? — прекъснах го аз.

— Да, за нашата Пета планета.

— Е да. Огромна разлика, Клаен.

В това нямаше съмнение.

Дълги столетия нашите учени бяха наблюдавали Третата планета да блести край Слънцето като синкавозелен бисер. Изучавах я с електронни телескопи, бяха я бомбардирани с разузнавателни ракети, които предавах неясни пейзажи и различни съобщения за състава на нейната почва, въздух и вода.

Обичах да я наблюдавам от моята служебна обсерватория.

През определен период към юг плъзваха бели петна, после изчезваха и на тяхното място се появяваха обширни зелени площи. Те постепенно се багреха в жълтокафяво и отново се претопяваха в пространните искрящи шапки, които се спущаха от полюсите. Почти същите процеси ставаха и на Лерила. Но там температурата се понижаваше след всяко столетие; бури и тайфуни бушуваха през по-голямата част на годината, а Слънцето изпращаше слаба топлина и светлина. То нямаше сила да разтопи ледовете.

Третата планета сияеше по-топла и по-светла, защото беше по-близо до Слънцето с около 250 милиона километра. Знаех, че я залива огромен океан. Знаех нещо за нейните просторни лесове и обширни области, обрасли с тревисти растения. Досещах се, че на планетата има някакъв живот. Тъкмо това ускори експедицията ни. Изследванията показаха, че там е по-топло, а атмосферата по-гъста.

Влезе Ел Три и прекъсна размишленията ми.

Както обикновено, той крачеше вдървен, непроницаем и безразличен. Беше точно копие на жител от Лерила. Дори и лицето му изглеждаше синкавобяло, както лицето на всяко разумно същество. Очите му — огромни. Ушите — малки, гъвкавите му ръце завършваха с пластични шест пръста. Чрез очите, кожата, ушите и носа си той получаваше информации за света. Обработваше ги мигновено и реагираше точно така, както реагира човек.

Сега носеше с протегнати ръце огромна табла. На нея подредени цветни купички с концентрати, бутилки със сокове и чаши.

— После ще обядваме — казах аз.

Той остави всичко на масата. Посочих му пламтящия екран и казах със сдържан възторг:

— Виж!

Роботът погледна равнодушно. Нищо не трепна в червените му очи, нищо не промени израза на студеното му лице. Все едно не беше чул и нищо не видя.

Глупаво хрумване. Защо ми трябваше до споделям чувствата си именно с него! Като всеки човекоподобен робот той не се интересуваше от нищо. Безразличен отминаваше слънцето, не усещаше вятъра, цветът на небето не го вълнуваше. Притежаваше само едно непреодолимо желание: да изпълнява заповеди. Всички работи си приличаха като капки. Шест човекоподобни изкуствени същества,

изработени в заводи. Това беше целият ни екипаж. Те не се нуждаеха от въздух, вода и храна. Налягането на атмосферата не им действуваше. Не усещаха страх, радост и тъга. Изпълняваха заповеди без оглед на опасности. Бяха обучени да извършват умно всякакви действия, които обстоятелствата налагат. През свободното си време стояха неподвижни и безразлични някъде из „Цветето на Ларила“.

Казах му да си върви. После упорито втренчих поглед към един сребрист диск, вграден в стената. Той имаше размери на човешка глава. Екранът му се обагри с трепкаща синкава светлина. Появи се образът на астронавигатора Ел Едно. Попитах го след колко време ще кацнем на Третата планета.

— Момент — каза той и почти веднага добави: — Три денонощия, седем часа и осем минути.

Гласът му звучеше сух, равен и бездушен, без нюанси, топлота и индивидуалност. Той напомняше скърцане и триене на дървета. Тъкмо по това най-лесно се различаваше от висшите същества.

— Добре — обадох се аз. — Изпрати телеграма до Кибор. „Кацаме на Третата планета. Всичко е в ред“.

— Друго? — попита роботът след кратко колебание.

Аз се намръщих.

— Какао друго?

— Помислих, че може би...

— Само това! — студено го прекъснах аз. — Следва по-пълна информация.

— Слушам!

Прекратих връзката. Клаен ме наблюдаваше втренчено и този негов поглед ме смути. Не издържах и попитах:

— Защо ме гледай тъй?

— Знаеш ли...

Той замълча. Но аз знаех какво мисли. То беше в очите му. Все пак исках да чуя думите и казах:

— Е?

— Как да кажа... Учудва ме, че не желаеш да информираш Кибор — каза най-после той. — Аз пък си въобразих, че това ще бъде първата ти работа.

— Още е рано — сухо отвърнах аз.

Той пак се взря в синкавия екран и дълго наблюдава планетата. Мислех, че е забравил, но ето Клаен поизви масивната си кръгла глава към мене и попита със същия неспокоен глас:

— Кога ще изпратим подробна телеграма?

— Толкова ли е важно това?

— Важно е...

— Добре, най-напред ще кацнем и ще проучим планетата. Разумно е, нали?

Клаен все още ме наблюдаваше. Опитах се да мисля за друго, защото не желяех той да узнае какво чувствавам в тези минути...

На Лерила двамата работехме като колеги. Вълнуваха ни сходни идеи, научни хипотези и възгледи за живота. Аз завеждах отдела „Планети“ при кабинета на Кибор. Клаен беше мой помощник. Винаги се разбирахме и аз го обичах. Тъкмо затова, когато в онзи незабравим ден Кибор ме извика в недостъпния си дворец и ми предложи да отлетя на Третата планета, без колебание помолих да взема и Клаен. Кибор дори не промени равнодушния израз на каменното си лице.

— Да — каза той. — За нас завоюването на Третата планета е въпрос на живот и на смърт. Затова вие, Елор, решавате въпроса за екипажа.

Аз се поклоних:

— Благодаря.

И тъй, пътувахме повече от година в компанията на акуратните и изпълнителни работи. Не помня през това време да сме се сблъскали по някой въпрос. Сега това неприятно чувство на хладина между двама ни ме угнети. Но аз нищо не казах.

Четвърто денонощие...

Под нас се разстиляше огромен син океан. Лежеше леко заоблен, като мъртъв. Навсякъде само вода, която се слизаше с хоризонта и небето. Понякога трудно можеше да се открие границата между тях. На пламтящия като пожар изток изгряваше червено огнено кълбо и сипеше златисти вълни по застиналата вода. Над нея висеше фантастично небе. На запад то беше обагрено виолетово, но на изток пламтеше като факел с червени, оранжеви, портокалови, жълти и зелени светлини. Гнезда от облаци светеха нажежени и бързо променяха цвета си, като че ли някой с гигантска четка налагаше по-силни бои върху тях.

— Лерила... бедната Лерила! — въздъхна Клаен, след като дълго стоя пред илюминатора. — Такова нещо там няма.

— Няма — съгласих се аз, без да го гледам.

— А сушата?

— Сушата? Е? — попитах аз.

— Сушата трябва да е по-фантастична. Струва ми се, че тя е на изток.

— И на запад видях огромен континент. Не го ли забеляза?

— Предпочитам да отлетим на изток. Там сега е ден.

Включих двигателите и „Цветето на Лерила“ заплава над океана. Той беше мъртъв под нас и напомняше за спокойствието, тишината и пустотата на Лерила. Нима и тук? При това слънчево осветление? При тази атмосфера, която пречупваше светлината и разточително се разливаше над огромни пространства?

Ето я сушата.

Тя се появи като неясно петно. То бързо растеше, идеше към нас и из мъглявината му все по-ясно се очертаваше зелен бряг. Начупен, някъде вдълбан, другаде вдаваше носове във водата. По-нататък се издигаха бели шапки, които пръскаха искрящи звездички.

„Цветето на Лерила“ се надвеси над сушата неподвижно като тъмен дискообразен облак. С Клаен седяхме поразени пред илюминаторите. „Не е реално всичко това“ — помислих си аз и премигнах няколко пъти. Но щом отворих широко очи, онова под нас стоеше непроменено. Това бяха безкрайни тъмнозелени гори. Те пълзяха по приказно разнообразни хълмове и планини, стигаха до голи поляни, зъбери и чукари, а над тях светеха ослепително бели шапки от сняг. Широки пространства в низините бяха обрасли с трева и цветя. Макар и да бяха дребнички като пращинки, ние ясно наблюдавахме невероятните им краски. Като сребърни нишки блестяха реки, а сини езера гледаха към небето в някакво тайнствено очакване.

— Това е фантастично — промълви Клаен.

— А цветовете? — извиках аз. — Погледни!

Долепвахме чела ту до единия, ту до другия илюминатор. Включвахме хемисферните екрани, насочвахме електронните бинокли, които доближаваха повърхността почти до очите. Имах чувство, че ако протегна ръка, ще откъсна цвете.

Поразявах ме и тези невероятни цветове. Ярки и весели там, където слънцето щедро обливаше планетата, а по хоризонта — меки и преливащи се в сенки и мъгла.

Безшумно, като облак се понесохме на север. Под нас планетата бягаше назад като подгонена от вихър. Ясно се очертаваше бялата граница между водата и сушата. Жълта лента отделяше водата от гората. Някъде океанът се врязваше дълбоко в сушата, другаде тя настъпваше в океана и спущаше към него огромни пипала.

По едно време океанът се отдръпна в синьо-бялата мараня, като че ли го покриха облаци сив прах, и ние полетяхме все по-навътре в сушата.

— А това там? — изкрещя Клаен така, че ме стресна.

Насочих електронния бинокъл под нас. „То“ тичаше, скачаше, хвърляше се настрани.

— Клаен, това са същества!

— Нали?

— Колко са бързи! Тичат на четири крака, забеляза ли?

— Да, Елор, но ние трябва да спрем! Трябва да ги разгледаме по-добре.

— Добре...

„Цветето на Лерила“ се успокои и като че ли заспа. Увеличих картината на хемисферния екран до възможните най-големи размери. Да, продълговата глава, едро цилиндрично тяло, поддържано от четири тънки крака.

— По-ниско, Елор, по-внимателно — помоли Клаен.

Падахме бавно. Планетата ни привличаше с мощта си и антигравитационните полета едва задържаха огромния ракетоплан.

— О! — викна Клаен. — Виж, виж!

— Виждам!

— Онова там! Пак четириноги, но с къси крака и жълта козина. Покачило се е на дърво. Интересно, защо се гуши в клоните?

— Не зная...

— А там? Забеляза ли? Четириноги с тънки нозе и дълга шия. По-нататък дребно животно тича като бясно. От нас ли се уплаши? А онова колко е едро! До него още едно... наострило уши.

— Виждам — споделих аз ентузиазма на Клаен. — Вляво хвърчат пухкави същества.

— Къде?

— Вляво. Погледни там над върховете...

Всеки миг откривахме нещо ново и се радвахме като деца на интересни играчки.

— Елор!

— Да?

Клаен ме гледаше с недоумение и страх.

— А космическите лъчи?

Седнах на креслото. Чувствувах се уморен от напрежение. Докато пътувахме, те се срещаха в големи количества. Планетата беше почти три пъти по-близо до Слънцето и това беше естествено. Теоретично животът там трябваше за бъде невъзможен. А той цъфтеше под нас с невероятна сила.

— А? — попита Клаен. — Каква е тази загадка?

— Момент! — казах аз. — Сега ще стане ясно.

Поставих в действие кибернетичната машина. Тя взе проби от въздуха, изсъска и след две секунди чух нейния сричащ глас:

— Го-то-во!

И изплю от едно отверстие тънък металически лист. На него бяха отбелязани някакви думи и цифри. Погледнах.

— Тя е по-гъста — казах аз.

— Атмосферата? — попита Клаен.

— Да. И предпазва живота от космическа бомбардировка.

Неудържима радост завладя Клаен.

— И за нас няма опасност, нали?

— Никаква!

— Чудесно! — Клаен ме прегърна. — Това е чудесно! — повтори той.

И пак се долепи до илюминатора. Известно време той наблюдаваше безмълвен и съсредоточен. През това време аз проверявах чрез изчисления някои подробности за атмосферата и гравитацията на планетата. Ненадейно трепнах изплашен, защото Клаен изкрещя:

— Елор, погледни!

— Какво?

— Двукраки!

Гледах през илюминатора, но нищо не виждах.

— Къде?

— Там. Не ги ли забеляза? Ето ги!

Той беше долепил челото си до илюминатора, като че ли искаше да счупи прозрачната маса и да подаде главата си навън.

— Там, до брега... — продължи да говори той с откъслечно думи. — Отляво...

Гледах напрегнато.

— По дяволите!... А, ето ги!

— Те ни приветствуват — обади се тържествено Клаен.

Не отделях погледа си от пясъчната ивица, до която гребените на морските вълни прииждаха като бели огънове. Двукраки същества! С дълги крака. И глави като нашите... Бяха се пръснали по пясъка, падаха на колене, протягаха към небето двата си предни крайници, които поразително приличаха на ръце, каквито притежаваха хората на Лерила. Пак се кланяха, пак удряха глави о твърдта. Това повтаряха много пъти. Някои държаха в ръце дълги тояги.

— Да, няма съмнение. Факт! Разумни!

— Да кацнем при тях — чух далечния, като че ли нереален глас на Клаен. Той ме извади от вцепенението.

— Не! — викнах аз.

— Не? Защо?

Някакъв инстинкт ме задържаше да вземам бързи решения.

— Ще ги уплашим — казах аз най-после.

— Елор, странен си! Та какво от това?

Страхувах се, че Клаен не ме разбира. Струваше ми се, че си отива. Крачи в пространството, виждах го все по-малък, все по-далечен и по-чужд. Виках го да се върне, за да вървим заедно. Той си отиваше и аз чувствавах ужасна самотност.

— Клаен! — викнах така високо, като че ли той действително беше далеч от мен. — Ти бързаш!

— Напротив!

— Рано е да установим контакт с тях.

Той не изглеждаше вече така ентузиазирани. Намръщи се и студено промърмори:

— Рано? Може би сме прелетели милиони километри, за да си направим удоволствието от една разходка?

Не казах нищо. Стисках устни и мълчах. Нещо алчно забелязах в поведението на Клаен. Не харесах това. Поглеждах как той се върти на креслото, допира чело до масивния прозрачен илюминатор, като че се опитва да подаде главата си навън и вика:

— Те ходят голи, виждаш ли? Имат в ръцете си само една дълга тояга. Виж кръглите им жилища... там, вдясно, сред гората! — пак бликаше ентузиазъм в гласа му. Имах впечатлението, че той е забравил за нашето сблъскване. — Примитивни са, нали? А наоколо онези дребосъци... Деца скачат, нали?

— Разбира се — казах аз. — Почти като нашите деца... не, същите.

— Е, кацаме ли?

Със спокоен глас повторих, че рискуваме да изплашим жителите на планетата. Клаен отново надяна маската на недоволство и студенина.

— И без това сме ги изплашили — рече той.

— Предпочиташ да ги докараме до лудост ли?

Той ме гледаше втрещено с големите си червени очи.

— Ние сме тук не да се съобразяваме с тях, а да изпълним задачи — каза със същия студен тон, както говореше преди малко.

— Защо викаш? По-тихо!

Чувствувах, че стената, която се появи между нас, продължава да расте и да затуля небето. Като че ли двама подавахме глави иззад нея и се дебнехме. Понякога се случват такива сблъсъци. Те са извън намеренията на човека. Всеки си има съображение и някаква своя мисъл или идея.

Избягвах погледа на Клаен. Знаех, че ако се взра в очите му, и той ще се опита да разкрие моите мисли. Винаги съм ненавиждал биотоковите „капани“ (така ги наричах аз), това дяволско изобретение. То разстрои живота на Лерила и направи хората двулични, лицемери, угодници и раболепни. Човек се чувства винаги с разголена душа. Всеки притежател на биотоков апарат може да го включи незабелязано (той обикновено се пъхаше в джоба или в дамска чанта) и да прочете мислите ти. Понякога страшно ти се иска да изчезнеш. Копнееш да живееш изолиран, да бягаш от разумните същества, както бягаш от диви зверове. По навик Клаен и аз носехме в костюмите си такива апарати.

За да се изплъзнеш от това неудобно положение, най-хитро е да не гледаш събеседника си в очите. В този случай апаратът не действа, както трябва. Опитай се да не мислиш за нищо. Години се тренирах да усъвършенствувам това хрумване. Отначало не ми се удаваше, после свикнах да гледам събеседника си равнодушно и си представях, че съм някаква вещ без мисъл и чувство. Това имаше успех. Но от Клаен трудно можех да скрия мислите си. За това не го гледах.

Той пръв подхвана разговор:

— Елор, нима допускаш, че мога да направя нещо зло на тези същества?

— Не мисля това.

— Тогава? Защо не желаеш да кацнем?

Не исках да му открия съображенията си. Търсех изход от това положение.

— Имам друго предложение — казах най-после аз.

— Добре. Кажи!

Все пак идеята ми отдалечаваше времето, когато щяхме да се срещнем с тези същества. Едно от тях можех да жертвувам.

— По-добре е да вземем при нас тукашен жител!

— На ракетоплана? Защо ни е?

— Да проучим душевните му и физически качества. После ще решим как да действуваме.

Идеята се видя добра на Клаен и той се съгласи.

„Цветето на Лерила“ увисна неподвижно в пространството като огромен чадър.

Исках да изненадам Клаен, затова нагласих стимулатора да ме събуди рано. Бях доволен, когато безшумно се измъкнах от леглото. Навлякох противогравитационния си костюм и казах на Ел Едно, че ще се поразходя над планетата. Той кимна както обикновено и безучастно попита необходимо ли е да излизам от ракетоплана и не рискувам ли живота си.

— Няма опасност! — казах аз.

Той ми напомни, че ще е готов да включи силовото поле на ракетоплана в случай на необходимост. Все пак приятно е да

чувствувах грижа. Спокойно му обясних, че ще взема и атомния излъчвател.

Като изолирах вакуумния шлюз, отворих клапите. Чух съсък и лек шум. Почувствувах, че въздухът се сгъсти до налягането извън ракетоплана. Задишах бавно, малко трудно, но минаха минута-две и посвикнах. Натиснах бутона. От външната страна на ракетоплана се появи кръгъл отвор. Както очаквах, чувствувах леко замайване и тежест в гърдите. Продължавах да дишам по-бавно и по-мъчително, ала организмът ми бързо се нагаждаше към по-гъстата атмосфера. Леката болка, която усетих в очите си, постепенно отслабна. За всеки случай натиснах един от серията бутони с различен цвят, наредени на колана ми. Скафандърът се покри със синкав пласт от противосветлинна материя — матова, но все още прозрачна. Тя предпазваше слабите ми очи от светлината.

Щрак! Реактивният ми двигател заработи и аз литнах с леко наклонено тяло, като лениво размахвах крайниците си. Слизах все по-надолу. Чувствувах аромата на въздуха и неговата приятна влажност и чистота. Под мен се разстилаха гори, които достигаха почти до морския бряг. Всичко беше зелено, освен ивицата жълт пясък, а зад него кипеше синьо море с бели гребени, които светваха и угасваха. Над гората пълзяха облаци, те напомняха на пухкави снежни преспи, висящи в пространството. Литнах към тях, скрих се в бялата им плът и през нея внимателно се спуснах към една тревиста поляна.

Не бих могъл да опиша чувството, което изпитах, когато докоснах зелената трева, по която пъплека насекоми, а сухите съчки под стъпките ми пращяха весело. Струваше ми се, че съм безтелесно същество, изградено само от чувства и мисли. Имах усещане на пълна сигурност, както и на Лерила. Вдъхвах аромата на тревите и цветята. Гъст и приятен, той проникваше в дробовете ми и ме опиваше, като че ли поемах зашеметяващо питие. Толкова цветя и толкова буйна растителност не предполагах, че може да расте някъде във вселената. И какви форми на треви и на цветя! Всяко растение се стремеше да разцъфти по-богато, с по-странни цветове и форми от съседа си. Оскъдните треви и цветя на Лерила бяха обагрени с жълтосиви анемични бои. Тук те бяха ясночервени, бели като облаци, сини като морето, жълти, морави... Те наподобяваха всички цветове на дъгата, която съвсем рядко се появяваше на Лерила. Посегнах към един ален

цвят и тогава почувствувах страшна умора. Едва движех ръката си. Неочаквано тя натежа, стори ми се, че и защитният ми лек костюм се превърна на материя от метал. В първия миг това ме изненада и малко се уплаших, но бързо се успокоих. На Лерила всяко същество вървеше леко, грациозно, сякаш танцуваше. Човек имаше впечатление, че там тънките и източени хора едва докосват почвата. Третата планета като по-обемиста притежаваше по-мощна притегателна сила и телата тук тежаха повече. Трябваша здрави мускулни усилия, за да се преодолее тежестта на ръката и инерцията на нейната маса. Не бях свикнал на тези усилия. Струваше ми се, че нещо ме притиска и спъва движенията ми.

Налагаше се да имам пред вид тези особености на привличането и налягането. Като се движех из Третата планета, мускулите ми изразходваха по-голяма енергия, а това беше уморително. Както и да е, преодолях съпротивлението, откъснах цветето и вдъхнах мириса му. Цветята на Лерила не притежаваха този силен и ухаещ аромат. Те изпущаха поносимо зловоние или пък миризмата им не се усещаше, защото поради студения климат и слабата топлина, изглежда, бяха изгубили способността да миришат.

Нещо зашумоля. То напомняше счупени сухи съчки или вятър, духнал по сухите стъбла на изсъхнали треви. Бързо се обърнах. Един звяр беше приклепнал в храстите. Кафявата му козина се слизаше с растителността. Жълтите му очи ме наблюдаваха остро и свирепо. Виждах как леко мърда опашката си. Позасмях се и литнах в момента, когато звярът скочи. Да, прав бях. Ще кажа на Клаен, че на планетата има опасност за нас...

Летях близо до върховете на дърветата, понякога ги докосвах, чупех клонки и ги миришех. Това бяха огромни масивни дървета с гъсти клони и топчести плодове в жълто и червено. Сега не беше време да ги изследвам. Слушах шумове и гласове. Те идеха от всички страни: пищене, рев, лаене, писък, грухтене, птичи крясъци и пеене. Взрив от гласове — непонятни, преливащи се, уплашени, тържествуващи.

Трябваше да се приближа по-скоро и по-прикрито до мястото, където забелязах разумните същества. От въздуха можех да наблюдавам доста голямо пространство със застиналите зелени кълбета на дърветата...

Ето ги! Зад гората се появи поляна. По нея пръснати островърхи землица, изградени от тревисти растения и животински кожи.

В този миг чух глас — той идеше от миниатюрния високоговорител, монтиран на шлема ми.

— Вляво от пътеката човешко същество — каза Ел Едно. — На главата си носи тъмен съд.

Спуснах се между дърветата и забелязах сред тревата отъпкана пътека. По нея вървеше двукрако. Дълги коси се развяваха на раменете му. Лицето изглеждаше червеникаво, тялото — почти голо. Имаше две очи, само че без ципа, а устните пълни и влажни. Гъвкавият кръст беше покрит с одеяние, изплетено от растителност. На ръцете му подрънкваха гривни от метал, а на шията блестеше огърлица от черупки на морски миди. Познах, че е жена.

След малко жената трябваше да излезе на поляната пред колибите. Искях да я изпреваря, затова кацнах на пътеката. Жената се спря вцепенена. Разтрепери се и падна в краката ми. Съдът се разби, а течността пропълзя и намокри косите ѝ.

Бях включил церебралния си биотоков апарат, вместен в металическия ми шлем, и мислено казах:

— Не се плаши. Нищо лошо няма да ти направя.

Тя вдигна глава — беше леко продълговата, по-малка от която и да е глава на жена от Лерила. Гледаше ме с широко отворени кафяви очи и цялата трепереше...

— Стани! — мислено заповядах. — Аз съм твой приятел.

Тя бавно се изправи. Устните ѝ се раздвижиха. Заговори на висок глас, чувах звуците, но думите бяха непонятни, ала я разбрах, защото моят церебрален апарат приемаше биотоковете на нейните мисли. И тя ме разбираше. Често отделните думи, които произнасяше, се разкъсваха от паузи, както бяха разкъсани и мислите ѝ. Очевидно, словесното ѝ богатство беше ограничено и тя с усилие се опитваше да намери подходящи думи. Понякога та не отразяваха точните ѝ мисловни процеси.

— Зная, — каза тя. — Ти мой бог! — тя се удари в гърдите. — Мой!

— Бог? — засмях се аз. — Не! Просто човек от небето.

— Не, бог! — тя посочи към небето.

Забавно беше, но нямах време. Попитах:

— Ще дойдеш ли с мене?

Тя пак падна на колене и захлипа. Тресеше тялото си и плачеше.

— Не... Таломоникика живее!

— Разбира се, ще живее, не се бой — казах кротко аз.

— Ти добър бог! Не лош бог!

Тя размаха ръка пред очите си, като че отпъждаше нещо неприятно. Лицето ѝ изразяваше страх, дори ужас, беше се изкривило, чертите се опънаха.

Усмихнах се и отвърнах:

— Ти няма да умреш.

— Там — тя пак посочи небето. — Там Таломоникика жива. Тя иска тук.

— Не се страхувай — с лек укор казах аз. — Ти пак ще се върнеш при своите. Хайде!...

Клаен ме очакваше в уютната визуална синя зала с хемисферен екран и два илюминатора, монтирани в овалните стени. Чрез екрана можехме да наблюдаваме всичко, което ставаше навън в радиус от няколко километра.

Положих жената върху мекия килим и тя се отпусна като труп.

— Елор, кога ще мога да изследвам тази жена? — попита ме Клаен.

Казах му, че най-напред тя трябва да се успокои. След като поговоря с нея, ще я оставя на разположение. Той кимна и пак се настани при илюминатора. Там се притаи, като че ли нещо непреодолимо го привлече.

Аз вдигнах жената. Тя беше по-ниска от мене, но по-пълна, нямаше тънкото източено тяло на човек от Лерила, нито пък голяма кръгла глава с огромни очи. Бях доста силен и леко я отнесох в моята кабина. Настаних я до леглото, седнах и чаках.

Тя изпусна лека въздишка и отвори очи. Като ме видя, изписка плахо. Скори на крака, огледа непривичната за нея обстановка и се разтрепери. Усмихнах се. Казах ѝ да седне. Погледът и изразът на лицето ѝ се промениха. Досещах се какво я вълнува. Просто четях в тези неголеми очи всяка нейна мисъл. За да узная повече нещо за нея, налагаше се да възбудя с церебрални биотокове съответните ѝ мисли и представи.

Попитах я:

— Как се казваш?

— Таломоникика — промълви тя.

— Да, ти спомена. Но това е ужасно дълго име?

— Не! Хубаво! Таломоникика!

Във всяка нейна дума очевидно се криеше съждение и мисъл.

— В нашия език не съществуват дълги и неясни думи — казах аз. — Жителите на Петата планета обичат късите звучни словосъчетания.

Тя впери в мен поглед и вдигна рамене. Празен беше този поглед.

— Ще те наричам Тала, може ли? — казах аз.

— Да. — Тя помълча, сбърчи вежди, явно се опитваше да си спомни нещо, после със страх попита: — Ти и Тала на небето?

— Не, ти си в моя дом — казах аз. — Моят дом дойде при твоите братя. Ти си моя гостенка и нищо лошо няма да ти се случи.

— На небето... Тала знае — промълви горчиво тя. — Тала умряла... умряла...

Идеше ми да се разсмея, но не се засмях, а само възразих:

— Ти си жива, Тала. Казах ти, че си моя гостенка.

— И жрецът казва: Тала на небето. Жрецът не каза ти! — за да изясни своята мисъл, тя посочи гърдите ми, после нареди няколко думи, които на пръв поглед нямаха смисъл, но аз ги разбрах: — Ти — крака! Тала — крака. Ти — ръце и Тала — ръце. Ти — глава и Тала... Ти и Тала...

Нещо като усмивка поразтвори устните ѝ. Съжденията, които тя направи, ѝ се сториха забавни. Страхът постепенно изчезваше от погледа ѝ. Тя ме оглеждаше любопитно.

— А жрецът не каза — добави тя.

— Какво?

— Тала човек и ти човек. Бог, но човек!

— Жрец — казах аз. — Какъв е този жрец?

— Твой жрец!

— Мой?

— Аа! — лицето ѝ изразяваше недоумение. — Ти добър бог, а не знаеш.

Седнах на креслото, пак станах и сърдито казах:

— Не съм бог!

— Бог! — повтори тя. — Тала видя твой дом. Там! — тя посочи нагоре. — Ти не дойде. Тала, жрецът, всички искаха милост. Ти не дойде.

— Вчера не дойдох, но днес съм тук — казах, за да се оправдая. Тя размаха пръст пред гърдите си.

— Не вчера!

— А кога?

— Тогава нямаше луна. Твоят дом там... горе. Слънцето много пъти отиде там! — тя посочи неопределено с ръка.

— И какво после?

— Потъна в морето.

Тапа разпери пръстите на двете си ръце, после още веднъж показа пръстите на едната ръка и добави с тон, който не търпи възражение:

— Толкова пъти дойда слънцето. И пак в морето!

Не я разбирах. Казах й, че има грешка, но тя клатеше глава и настояваше на своето с обърканите си обяснения. Тогава не обърнах внимание на тези нейни разстроени мисли, само казах:

— Добре, добре...

Страхът й беше изчезнал. Тя седеше на леглото, оглеждаше ме свободно и като ме посочи с ръка, каза:

— Ти, бог Кетцалкоатл, заповяда. И щом заповяда, жрецът всичко прави. Той велик жрец.

— Може — рекох аз.

Беше невъзможно да променя нейните представи.

Влезе Клаен. Като видя пробудената жена, той извика:

— Събуди се? Чудесно! Може да започне изследването, нали?

Исках още да разговарям с Тала, но предпочетох да задоволя любопитството му, затова кимнах.

Отначало всичко тръгна много добре.

Наблюдавах Клаен. Със сложни кибернетични апарати той изследва физиологичните и психически особености на Тала. Невидими лъчи проникваха в тялото й, то се превръщаше в прозрачна материя и разкриваше пулсиращите й вътрешни органи. После той каза, че по устройство на тези органи, както и по психически качества разумните същества на Третата планета поразително приличат на жител от Лерила. И пак повтори, че за нас не съществува опасност от тази

примитивни хора. Нашето появяване ще има известно въздействие върху психиката им, но това ще се разсее като дим и те свикнат. Настоя да кацнем.

Повиках Тала и я попитах дали иска да се върне при близките си. Тя ме гледаше и мълчеше.

— Кажи, Тала — подканих я аз.

— Тала умряла — въздъхна най-после тя. В очите ѝ блеснаха сълзи.

— Как така си умряла, когато дишаш, говориш, усещаш, гледаш... Нищо ти няма, моля ти се бъди разумна.

— Не. Тала умряла.

— Ха-ха-ха-а-а!

Тя ме гледаше с широко отворени очи. Беше сериозна, а аз се смеех диво. Засрамах се и млъкнах, после казах:

— Сега ще се увериш, че не си умряла!

Положих каската на амнезонеvronния апарат върху главата ѝ и добавих бавно:

— Ще забравиш всичко, каквото се случи тук.

Тя не се помръдна, само леко притвори очи.

Повикал Ел Две. Казах му да включи антивизионния си апарат и невидим да отнесе Тала на същото място, откъдето бях я взел.

Заранта се издигнахме на двайсетина километра и Ел Едно насочи ракетоплана към сушата. Включи антигравитационната система и бавно се спуснахме към една широка ивица пясък.

— Внимание, Клаен, кацам! — казах аз.

— Добре, аз ще те охранявам.

Спуснах се като птица и докоснах една отгъпкана пътека. Огледах се. Никой. Тръгнах бавно. Макар че изпитвах трудности при движението, исках да вървя. Беше ми приятно да чувствавам твърдата материя под себе си, да ме шибат храсти и цветя да лягат под нозете ми. Освен това не биваше да изплаша разумните същества с това дяволско летене, ако някое от тях се появи.

Неочаквано се спрях. Пред мен, между зелените храсталаци, се появи Тала. Ако не беше този неин втрещен и питащ поглед, никога не бих я познал. Но беше тя — чувствавах това. Гледах я и аз.

— Квецалкоатъл — каза тя. — Сънувах този! — тя посочи гърдите ми и смилено коленичи.

— Хайде стани — казах аз. — Стани и кажи какво искаш?

Позна ме и това ми беше неприятно. Трябваше да облъча главата ѝ по-солидно с церебрални биотокове, за да не остане в съзнанието ѝ нищо от нашата среща.

— Къде са твоите братя? — попитах аз.

Тя посочи гъстата гора. Нищо друго не виждах, освен дебели като човешки тела дървета. Криви, обрасли с мъх, чепати, изплели под небето гъста мрежа от жилави клони. Край дънерите им — споени трънестии храсти, виещи се растения и гъста трева. Страшна и дива гора. Не знаех какво има в нейните тайнствени усой.

— Те там! — каза Тава.

— Скрити?

— Да, моите братя не знаят. Тала знае. Ти добър бог...

— Стига, досаждаш ми — викнах аз.

Тя повтори със същия глас:

— Ти добър бог!

Дойде Клаен — безшумен и тържествен. Като го видя, Тала възкликна:

— Тала и този сънува.

— Какво ѝ е? — попита Клаен.

— Шок! Или нещо подобно. Не зная... Май си взехме белята с нея.

Тя размаха ръце и започна да вика с отделни кратки думи. Махаше с ръце, сочеше ту мене, ту Клаен, удряше се в гърдите, а думите ѝ отлитаха към гората. Гората мълчеше.

— Хо! Хо! Хо! — викаше та. — Хо бо! Хо!

— Нещо ѝ стана — обади се Клаен.

— Не, почакай!

Видяхме как иззад дърветата се показаха плахи двукраки. Мъже и жени с червен оттенък на кожата. Мускулести и стройни. Те държаха дълги тояги в ръцете си, насочени към нас. Пристъпваха бавно и предпазливо. Разноцветни пера бяха наредени около главите им като фантастични ветрила. Пред бедрата си много от тях носеха роклички от треви. Имаше и голи. С издадени коремии и тънки крака. Лицата почти на всички бяха нашарени с боии, а по китките на ръцете и в глезените на краката бяха пъхнати гривнии.

— Хо! Хо! Хо! — викаше Тала и махаше с ръка да се приближат.

Но те не изглеждаха така доверчиви. Тя изтича към първите туземци, хвана един-двама за ръката. Най-после някои решиха да се приближат. Аз и Клаен стояхме със скръстени ръце и се усмихвахме. Тала ме посочи и тържествено извика:

— Бо!

— Бо! — повторих аз.

Най-напред се приближиха, любопитни деца с изпъкнали стомахчета. По продълговатите им главички свободно кацаха мухи. Зяпаха ни с отворени уста, не мърдаха, като че ли бяхме магнити, които ги привличаха. После дойдоха няколко жени. Те се посбутваха, някои говореха бързо с тънки гласове и също ни гледаха с израз на безкрайно учудване. Мъжете все още стояха по-далеч.

— Бо! Бо! — викаше нетърпеливо Тала.

— Бо! — Аз помахам с ръка.

Най-после напред излезе едър мъж с голи гърди и кожа около бедрата си. Тялото му беше нашарено с червени, жълти и кафяви бои. Беше отрупан с гривни и огърлици от миди и зъби на животни. На главата му се люлееше ветрило от разкошни дълги пера на птици. Изглеждаше тържествен. Досетих се, че той е вожд и жрец — „моят“ жрец. Щом се приближи, той се простря пред краката ни с протегнати напред ръце и нещо бързо и неразбрано заговори.

Пристъпих и го вдигнах. Клаен късо се изсмя. Погледнах го с укор. Жрецът потърси погледа ми. Разбрах какво ми каза.

— Ти си добър бял бог. И силен. Покланяме ти се, Квецалкоатъл!

Казах му, че не съм бог, но той повтаряше със сдържан ентузиазъм:

— Бог! Бог! — после си пое дъх и попита: — Откъде идеш?

Посочих небето:

— От една далечна страна, която е там.

— От Слънцето? Син на Слънцето? — възкликна той и това откритие го направи много щастлив. Лицето му изразяваше удивление, почит и страх.

— Не — казах аз, макар че рискувах да го разочаровам... — Идвам от една голяма земя, която е на небето.

Ентузиазмът угасна в погледа му. Той се смути.

— Земя на небето?

— Елор! — обади се Клаен. — Той няма да те разбере...

Жрецьт повдигна раменете си и пак попита:

— Стои горе и не пада?

Изведнъж той съзна, че изказва недоверие към бог. Скръсти ръце пред голите си гърди и смирено добави:

— Квецалкоатъл може! Той всичко може. Той могъщ бог! Той пак беше тук!

— Не казах аз. — Идвам за първи път.

— Преди една луна пак летя на небето — упорито повтори Жрецьт.

Това ме ядоса и аз настоях:

— Вчера дойдох.

— Не!

Аз обърнах скафандъра си към Клаен и казах:

— Разбра ли какво говори?

— Безсмислици — каза Клаен.

— Като Тала. Нещо са се объркали.

Жрецьт, също като нея, разпери пръстите на двете си ръце пред лицето ми и ги размаха, после скри едната ръка и пак размаха другата.

— Квецалкоатъл гневен!

Не знаех за какво говореше. Въображение или комплимент? Вероятно. И Тала, и Жрецьт приказваха така, навярно за да ми се харесат.

— Добре, няма нищо — казах аз, за да прекратя този разговор.

Жрецьт пак се поклони ниско, почти до пръстите на едрите си и груби нозе, после се тупна по голите гърди и отново поде:

— Ти добър! — и още веднъж повтори: — Ти добър.

— Аз съм приятел на всички. Никой не бива да се страхува. Аз ще ви помагам — казах аз.

Той се обърна към множеството и произнесе високо няколко думи. Туземците внезапно се разтичаха по всички посоки.

— Какво им стана? — попита Клаен.

— Не зная.

— Елор, бъди внимателен!

Видях, че Клаен премести ръката си към излъчвателя, който беше пъхнат в един кожен калъф. Но нищо не се случи. Тала ни направи знак да седнем. Тя първа седна и ни се усмихна. Седна и Жрецьт.

— Е, добре — казах аз. — Клаен, сядай! Да видим какво ще стане.

Като вдигаха невъобразима врява, мъжете, жените и децата се появиха от гората. Всеки беше сграбил ту гнило дърво, ту счупен клон или прът. Децата носеха сухи съчки. Струпваха всичко пред нас и след малко лумна огън. Червени пламъци се опитваха да ни докоснат. Отстъпихме настрана. След малко върху червената жар съскаха и пращяха сурови късове месо. Още недопечено, жрецът избута с една главня бут и предложи на двама ни да го опитаме.

— Хм! — каза Клаен. — Посипано с пепел.

— Нищо — отвърнах аз. — Те са гостоприемни и ще ги обидим.

— Проклетата церемония! — въздъхна той.

Предпочитахме нашите полутечни концентрати и изкуствени белтъчини, мазнини и въглехидрати. Те съдържаха необходимите витамини, аминокиселини и всичко, което бе необходимо за организмите ни. Но нашите приятели настояваха. Особено Тала. Тя духаше месото, потупваше го с пръсти да изръси пепелта и все повтаряше:

— Яжте! Яжте!

Е добре... Имах дребни зъби, но все пак успях да отхапя едно късче. Клаен още се колебаеше.

— Мм, великолепно! — казах аз.

Той посегна, подуха месото в ръцете си и ухапа.

— Ядене за действителни богове — засмя се и пак ухапа.

Главатарят, Тала и тези, които седяха край нас, дъвчеха шумно, някои ръмжеха от удоволствие и поглъщаха невероятно едри зальци. Това бе един забавен пир и Тала често трябваше да ни подсеца да ядем, защото бяхме така увлечени да наблюдаваме туземците, че забравяхме да се възползваме от тяхното гостоприемство. Главатарят любезно ни се усмихваше. Боите по лицето му се бяха размазали и то изглеждаше страшно. Но не се страхувахме.

С прегракнал и стържещ глас той изрече някаква заповед. Не зная откъде туземците измъкнаха тъпани.

Звуците на продълговатите като дънери тъпани смразяваха кръвта ми. Наметнати с пресни животински кожи мъже се дебнеха на четири крака, ръмжаха и пееха. След това единият скачаше върху другия. Двамата се хапеха като животни, боричкаха се и се дращеха, а

от драскотините по телата им се надуваха кървави капки. Сцената изглеждаше страшна и непоносима в настъпващия здрач. Огньовете озаряваха с червено околните дървета и лицата на зрителите. Всичко това беше фантастично, нереално и подтискащо.

— Жестоко — въздъхна Клаен. — И защо?

— Обичаи — отвърнах аз.

Наблюдавахме още известно време, после казах на жреца, че сме изморени. Станах. Танцът изведнъж престана, последният удар на тъпана прозвуча глух и самотен. Цялата тази възбудена тълпа притихна. Всички ни гледаха тревожно.

Като че ли жрецът се смали. Изглеждаше разтревожен и уплашен.

— Кетцалкоатл се сърди? — попита със страх той.

— Не-е...

Усмяхнах се и казах, че се прибираме в нашия дом, но пак ще дойдем. Ние сме техни приятели и ще ги закриляме.

После литнахме със запалени фарове. Като покосени туземците паднаха на очи, и почнаха да вият и да плачат. Поиска ми се да се върна и да ги успокоя, но Клаен ми викна:

— Елор, остави ги! Те са съвсем примитивни. Те никога няма да ни разберат.

Бях нервен и уморен, затова казах на Клаен, че искам да спя. Той стоеше в кабината, не си отиваше. Не знаех какви бяха намеренията му. Имаше нещо в настроението му, което ме смущаваше.

— Елор!

— Да?

Не исках да споря. Исках да остана сам и да размисля.

— Хайде да говорим утре — казах отегчен аз.

— Утре искам да замина, Елор? Искам да се запозная с другия континент, видяхме го от въздуха, спомняш ли си?

— Да...

Всъщност нека остана сам за известно време. Страхувах се от настроенията на Клаен.

— Бих могъл да използвам антигравитационното „копче“.

„Копчето“ беше двуместен дискообразен летателен апарат. Напомняше на изпъкнало копче за дреха.

— Е, добре — казах аз.

На другия ден Клаен влезе в „копчето“ придружен от робота Ел Три. „Копчето“ стремително излетя. Постоя над морето, като че ли се колебаеше накъде да отлети, сетне със свистене и остър писък се понесе на изток към гъстите зелени гори и след няколко минутки съвсем се разтопи в синевата на небето...

— Господарю, един човек дойде. Там долу.

— Какъв човек?

— Той те вика — каза роботът.

Погледнах през люка. Тлъстият жрец се подпираше на тънките си нозе. В ръцете си стискаше къса тояга. Боите по лицето му изглеждаха пресни, линиите се очертаваха строги и чисти. Перата на главата му се разлюляваха като разкошна опашка при всяко движение. Беше жрецът. Той се поклони и смирено каза:

— Ела в колибата ми.

— Нещо ли се случи?

— Не. Те искат да те видят. И да те нагостят.

Не биваше да откажа на една такава любезна покана. Тръгнахме, а по пътя към нас се присъединиха още няколко мъже. Мълчаливи и тържествени, те вървяха отпред и отзад като ескорт с дълги тояги в ръце, заострени на върха.

Посрещна ни тълпа от мъже и жени — все така нашарени и кресливи. Те викаха нещо в моя чест, размахваха ръце или тояги, пристъпяха към тясната пътека. Жрецът им заповяда да се отстранят. Ако не беше той, щяха да затрупат пътеката с червените си мазни тела и ние бихме се почувствували пленници на техния ентузиазъм.

Влязохме в широка островърха колиба. Седнахме удобно върху меки животински кожи. От стените ме гледаха несръчно изработени от дърво глави на животни. В средата — наредени плоски дървени съдове, а върху тях печени риби и птици. Струпани върху огромни жилави зелени листа, те изпущаха ароматен дъх. Жълтееха се току-що откъснати плодове — овални или продълговати, дребни и едри като юмруци, понякога големи дори като човешки глави. Не знаех как ги наричат, но вече бях опитал техния изключителен вкус.

Освен главатаря-жрец в колибата се настаняха няколко мъже и те нашарени с бои и окичени с пера, само че не така пищно. Всички мълчаха и наблюдаваха как с удоволствие опитвам от печеното, от

плодовете и от питието с тръпчив вкус. Главатарят ми го наливаше от глинена стомна в кратунка.

Тревога премина между моите сътрапезници. Някои от тях проточиха шии и се послушаха. Навън се чу вик. Изхлипа жена. Някой гневно изруга. Викът се повтори — този път по-остър и наситен с ужас.

Погледнах жреца: „Какво става там?“ Той изглеждаше неспокоен, нещо го измъчваше. Влезе млад мъж, наведе се до ухото му и каза нещо с бърз и загрижен шепот. Главатарят разклати перата на главата си. Навън пак писна жена отчаяно и зловещо.

— Кой плаче? — попитах аз.

Жрецът ми поднесе един жълт плод и рече:

— Дребна работа.

— Какво се е случило?

— Яж! — настоя любезно той. — Вкусно е.

Намръщих се и заповядах:

— Говори!

Той виновно се сви.

— Някаква жена има там, нещо иска.

— Каква жена?

— Тя не бива да те безпокои.

— Глупости! — казах аз. — Щом иска да ме види, нека влезе!

Жрецът продума на един от младите мъже. Той скочи и след няколко мига въведе плачеща жена. Тя беше суха и кокалеста. До голите си гърди стискаше мръсно дете, което пъшкаше със затворени очи. Тя се втурна към мене и коленичи.

— Спаси го, Кетцалкоатл! Спаси!

Ръцете ѝ трепереха, но държеше детето с последни усилия, като че ми го даваше в дар. Хлипаше, а от очите ѝ струяха сълзи.

— От какво е болно? — попитах аз.

— Змия го ухапа.

Не знаех какво е това змия, но не исках да се издам.

— То играеше там — продължи тя. — Аз видях... Ха-хам по клъвна с раздвоения си език... Тя е отровна, Кетцалкоатл, ти знаеш!! Спаси го, то умира.

Натиснах копчето на шлема си. След миг в ушите ми прозвуча гласът на Ел Едно:

— Аз съм, господарю! Какво ще заповядате?

— Една спринцовка с универсален противосерум. Веднага!

— Изпращам по санитаря!

Главатарят ме наблюдаваше, навярно се учудваше защо си приказвам сам. Или това беше може би заклинание... Жената плачеше, а първенците стояха с каменни лица, по които размазаните бои влажно блестяха.

Поех скимтящото дете и го положих върху меката кожа.

Навън викаха, чуваха се възклицания. Влезе Ел Шест. Не погледна никого. Все едно крачеше мъртъв. Без да продума, ми подаде спринцовката.

— Успокой се — казах на майката. — Дръж му ръката! Така...

Видях в очите ѝ ужас.

— Какво ще прави богът? — писна тя.

— Сега ще видиш! Не мърдай!

Тя дръпна неочаквано детето и пискливо викна:

— Не!

— Стой мирно! — заповядах.

Жената втренчено се взираше в спринцовката. Дали тя не ѝ напомняше езика на змията? Притискаше детето към гърдите си и се оглеждаше диво с намерение да избяга.

— Ти дръж! — казах на главатаря.

Той се поколеба. Аз повторих:

— Здраво дръж!

Опънах ръката на детето и сърчно забих иглата във вената. Жената изписка. Аз ѝ викнах:

— Стой настрана!

Няколко секунди нищо не се случи. Главатарят протягаше глава и се опитваше да разбере какво става. Жената беше престанала да плаче, но ужасът все още сковаваше лицето ѝ. Гостите стояха неподвижни. Нито един мускул не трепваше по лицата им, но напрежението беше така очевидно, като че ли тази каменни лица щяха да се пръснат.

— Иди си — казах на Ел Шест.

Той взе кутийката и излезе безучастен. Навън пак се поде врява. Аз гледах детето. Чертите на лицето му се успокоиха, то отвори очи, усмихна се и направи усилие да се изправи.

— Живо! Живо! — изкреця майката.

Протегна ръце да го прегърне, но то пъргаво скочи, огледа се и извика:

— А къде ми е лъкът? Играех с лъка, къде е той?

Майката заплака, после диво се разсмя. Аз казах:

— Иди си и отведи детето. Вече нищо му няма!

Тя забрави да ми благодари. Излезе и известно време чувах тълпата, която развълнувано разпитваше как богът е съживил детето. Възклицанията и възторжените викове ме разнежиха. Не зная защо все повече обиквах тези прости хора.

— Кетцалкоатл!

Обърнах се. Главатарят беше протегнал ръце към мене. Погледът му изразяваше собственото му нищожество и преклонение пред моето всемогъщество.

— Кетцалкоатл — повтори той. — Ти заповядваш на небето и на земята! Ти побеждаваш отровата на змиите. Ние сме в твои ръце! Помогни ни!

Той легна в краката ми. Вдигнах го и попитах:

— Какво искаш?

— Всичко! Направи да няма болести в моето племе.

Мълчах.

— Ще изпълниш ли молбата ми? Или трябва жертви?

Всъщност тази работа не беше кой знае колко трудна.

— Добре — казах аз.

Мъжете вдигнаха ръце и нададоха радостни викове.

— Ще бодна всеки човек ей с тази игла. И болести няма да го хващат.

— Няма?

— Няма.

Той ме гледаше с широко отворени очи, в тях аз прочетох недоверие. Подиграват ли го? Другите се успокоиха и лицата им отново замръзнаха.

— А ако ги ухапе отровна змия? Пак ли? — плахо попита жрецът.

— Пак нищо...

— Нищо?

— Да. Ще си останат живи и здрави.

Той изведнъж съзна, че трябва да ми вярва, вдигна двете си ръце над перата и с развълнуван глас каза:

— Кетцалкоатл, ти си най-добрият бог!

— Успокой се — прекъснах го аз.

Той не ме чу.

— Ти си ни помагал. Оттам! — той посочи към небето. — Ти ни прости. Ние сме грешни. Обещай. Няма да изпращаш бури, които събарят нашите колиби. Гръмове и светкавици не изпращай! Те подпалват гората. Носят смърт. Кетцалкоатл, господарю и повелителю, ще ти служим! До смърт!

Той заудря челото си о пода. И другите блъскаха главите си, изправяха се, пак лягаха ритмично и виеха проточено и гърлено. Стоях онемял. Никога в живота си не бях изпадал в подобно объркано положение. Искях пак до обясня, че не съм никакъв бог. Нямах да повярват, пък и трябваше ли да ги разочаровам. И както се колебаех какво да правя, забелязах че кожата и прътовете, от които беше изградена колибата, се заклатиха и опънаха. Нещо пропука. Екнаха викове и кръсъци. Удари от тояга кънтяха върху гърбовете на хората. Пак писнаха жени и деца.

Жрецът се изправи и с друг, повелителен глас викна нещо. Един страж влетя отвън като топка и се строполи в краката му, ала скочи и с изкривено лице каза:

— Те искат да влязат.

— Кой? — гневно попита жрецът.

— Мъжете.

— Какво ги е прихванало?

— На гръб донесоха болни и старци.

— Само те ни липсваха! — злъчно промърмори главатарят. Той ме погледна бързо и аз все пак улових в погледа му молба.

— Добре — казах аз, — нека останат.

Излязох навън. Като ме видя, тълпата изведнъж притихна, всички се укротиха.

— Зная какво искате — викнах аз.

— Помогни ни, помогни ни! — подеха се отчаяни гласове.

— Добре, сега ще се върна.

Литнах над главите им към ракетоплана, който лежеше зад гората до морския бряг. Зад мене се поде вой, навярно мнозина

помислиха, че искам да си отида. Аз нахълтах в моя кораб, взех серуми и инжекции от запасните, казах на Ел Шест да се натовари с уреди, апарати и спринцовки. След малко, когато разочарованата тълпа тръгна да се разотива, двамата тържествено кацнахме пред колибата на жреца. Дадох знак всички да се отдръпнат. Те образуваха кръг. В средата застанах аз, до мене Ел Шест. Положихме приборите върху няколко огромни листа, които услужливи туземци откъснаха. Казах да доведат най-тежко болните. Това бяха трима или четирима пъшкаци старци и няколко деца — те напомняха на скелети, облечени в кожи. Обвих проводниците на електронния полиметър около китките, глезените и главата на пациента и ги включих. След секунда поставих диагноза. Вирусите на Лерила и на Третата планета, изглежда, имаха един и същ произход. Колкото и да бяха разнообразни, електронните полиметри веднага ги откриваха.

В сандъчето с медикаменти бях складирали достатъчно универсален серум. Приготвих спринцовката. Стотици погледи следяха внимателно всяко мое движение. Едно болно дете заплака. Казах му, че нищо няма да усети, само едно бодване... така леко, като ласка...

Всичко се свърши за десет минути. След минута-две болните се изправяха на крака, обърсваха челата си, позасмиваха се и тръгваха между тълпата, като че ли нищо не е било.

После заповядах на Ел Шест да инжектира всеки един от племето. Мъжете пристъпваха най-напред, протягаха несмело ръка и се смееха, за да покажат, че не ги е страх. Дойде ред на жените и на децата. Някои плачеха и това развеселяваше всички. Знаех, че следните десет години нито един жител на това племе няма да се разболе. Дотогава се надявах пак да пристигна с друга експедиция.

Забелязах, че някои се изгубваха, после пак се появяваха натоварени с живи агънца, птици и овце. Други носеха плетени рогозки, кошници и папрат, лъкове или дрехи от кожи. Слагаха всичко край колибата и ми се покланяха със страхопочитание.

— Защо? — попитах жреца.

— Те предлагат жертви и подаръци, приеми ги.

— Не трябва... но щом като желаят... Е, добре.

Бях се обадил на Ел Пет да донесе стереографния прожекционен апарат и роботът пристигна с черната продълговата кутия.

— А това? — попита един хлапак. — Какво е то?

— Сега ще видиш.

Натиснах бутонче. Чу се лек шум, тихо виене и изведнъж в пространството пред тълпата затанцуваха същите тези хора, които бяха ни посрещнали. Едни лягаха, други вдигаха очи към небето, а имаше и такива, които скачаха, търкаляха се като топки, удряха главите си и виеха като зверове. Бяха същите тези зрители, които изумени и разтреперани от това чудо сега не смееха да дишат, не мърдаха, чувствуваха се смазани. Това продължи дълги мигове. Някои страхливо пристъпиха и мушнаха ръце в образите. Ръцете им не срещнаха съпротивление на плътта. И все пак гледаха себе си в естествена големина, в същия цвят, обемни, триизмерни, като че ли плуващи в пространството, но далечни, откъснати от днешния ден и от всичко онова, което ги заобикаляше.

И чух зловец вой.

Пръв вдигна ръце един туземец, който стоеше на колене до мен. Захлупи се целият върху тревата, заудря главата, закъса перата си, заскуба плитките на косите си. Разтърсих го за раменете, викнах му:

— Какво правиш, човече?

Случи се нещо странно. Като че ли бяс обхвана всички — изглежда, те са чакали този сигнал. Затръшкаха се, загърчиха се като влечуги. Стотици ръце се протягаха към мен. Десетки гърла молеха, заклинаха ме, дори заплашваха.

— Не ни превръщай в духове, о, Кетцалкоатл! Пощади ни! Не ни хвърляй в ръцете на злите сили! Пощади ни!

Сбърках — всичко си имаше граници. Напрежението беше стигнало краен предел, можеше наистина да се достигна до масово умопомрачение. Посегнах към бутона. Образите изчезнаха за миг. Пак настана тишина, пак грееше слънце, край нас стърчеше тази гора, а не *онази*, която бях снел с холографния апарат от ракетоплана.

Някой ме дръпна за крака. Жрецът беше допълзлял до мен. Гледаше ме с ужас, покорност и страх.

— Ще вземеш ли душите ни? — сломен попита той.

— Не — отвърнах аз.

— О, ти си велик бог. Ще почитаме само теб!

— Духовете вече никога няма да се явят — продължих аз. —
Никога!

— Господарю!

Гласът идеше приглушен и нереален. Устните на този, който говореше, бяха като че затиснати с нещо. Въпреки това го чувах ясно. Спеше ми се. На мислех нищо, не желяех нищо. Затова не отворих очи. Беше ми досадно, че ме наричат „господарю“. Какъв господар съм аз! Но Кибор държеше роботите така да наричат висшите същества.

— Господарю, Клаен иска да говори с вас — каза гласът.

Изчезна състоянието на спокойствие. Клаен? По това време? Скочих и видях до леглото си Ел Два. От кръглото прозорче на кабината ми проникваше слаба светлина. Виждах жълти звезди. Та изглеждаха студени и спяха. Светещият циферблат на часовника показваше среднощ.

През трите дни, когато пътешествуваше из Третата планета, Клаен се обади само два пъти по радиотелефона и съобщи: „Добре съм. Откривам чудесии. Всичко е наред“. Нямах желание да го разпитвам, само отговарях: „Радвам се. Желая ти приятни часове“. И прекъсвах връзката.

— Господарю, той каза: „Бързо повикай господаря“.

— Добре, сега...

Облякох се и отидох при радиоапаратите. Червеното око на радиотелефона светеше, както ми се стори, неспокойно и уплашено. Чувах гласа на Клаен — докато стигна до апарата, той повтори на разни интервали:

— Елор, обади се! Елор, обади се.

Включих апарата и извиках:

— Ето ме! Тъкмо преди няколко секунди ме събудиха.

— Елор, нещо странно, нещо невероятно ми се случи — каза на един дъх Клаен. Имах чувството, че е загубил сили след някакво сътресение.

— Какво има? Казвай!

— Летящ човек.

— Как?

— Видях човек, който лети.

— Ти бълнуваш!

— Не. Летеше с машина, закрепена на раменете му. Понякога бавно размахваше висящите си крака, а в ръцете си държеше нещо като фотокамера.

Помислих, че Клаен бърка действителността с някой свой сън. Или пък въображението си е взел за действителност? Казах му това.

— Моля ти се! — възнегодува той. — Дори направих снимка. Момент! Сега ще пусна стереографния апарат. Включи екрана.

Включих екрана. След секунда-две видях планина с остри зъбери, по-надолу гори, между тях скали, някъде се разстилаха поляни със зелена трева и цветя с чудновати и ярки багри. Из въздуха пак летяха птици — малки, пъстри, подвижни.

— Ето го! — викна Клаен.

Една огромна птица, чието тяло напомняше заострен цилиндър с голяма глава, летеше отвесно.

— Бях се разположил на една поляна и *той* мина над мене — поясни Клаен.

Летящият наистина имаше очертания на човек. Приличаше и на лерилец, и на разумно същество от Третата планета, но имаше някаква разлика. Сега не бях в състояние да я откроя. Той мина така бързо, че не успях да го разгледам добре.

— Клаен! — викнах аз. — Да не би там, където си ти, да е развита цивилизация?

— Напротив, съвсем примитивни същества, живеят почти като животните в пещери и жилища върху колове, забити в реки и блата. Имат дълги бради. Ходят наметнати с одрани кожи от животни. Страшни са...

Докато той говореше, аз размишлявах и съобразявах. Изведнъж така извиках, че сам се уплаших:

— Тела и жрецът!

— Какво? — попита Клаен.

— Как не се сетих веднага. Но кой можеше да допусне?

— За какво говориш, Елор?

— Нищо... Тръгвам веднага. Клаен, внимавай онези да не те открият, тогава ще загинеш!

— Ти говориш и за други същества?

— Пази се!

— Но...

— Скоро ще бъда при тебе. Край!

Вдигнах тревога и казах на роботите, че незабавно отлитаме. Дори забравих да се сбогувам с Тала. Когато се сетих за това, „Цветето

на Лерила“ се вдигаше нагоре и със свистене и фучене набираше скорост. Не биваше да губя нито секунда. В противен случай цялата ни мисия можеше да се провали.

Под мене стърчаха високи планини с бели снежни върхове. Те прозираха като видения и бягаха назад, защото летях с около шестдесет хиляди километра в час. На изток аленото небе имаше форма на ветрило, обагрено с червени и портокалови снопове. Мярна ми се широка река, после в инфрачервения екран забелязах зелените вълни на люлеещ се океан.

Наблюдавах автоматичните електронни уреди. Един лъч играеше по жълтата скала. „Цветето на Лерила“ го следваше, като че бяхме свързани с невидима нишка за него. Поддържах непрекъснато връзка с Клаен. Той потвърждаваше, че правилно летя. Долу все още се разстиляше синьозеленият океан. Безкраен океан, като че ли цялата планета беше потопена във вода. След десетина минути на изток забелязах очертанията на бряг. Докато го разгледам, „Цветето на Лерила“ се понесе над равнини и гори. Пред мен заблестяха снежни планини. Сред тях, тук-там, ме поглеждаха сини езера.

— Виждам те! — обади се Клаен.

— И аз! — отвърнах, като забелязах на екрана „копчето“.

— Стоп! Спускай се!

„Копчето“ лежеше в една тревиста долина, обградена с високи скали и снежни гигантски върхове.

— Ето още снимки — посрещна ме Клаен, щом слязох от ракетоплана и тръгнах към „копчето“. — Просто фантастично.

Поех снимките. Те бяха четири. Взирах се в тях и мълчах.

— Той лети свободно по всички посоки, също като нас.

Снимките бяха доста ясни. Летящ човек — нямаше съмнение.

— Та ти какво каза, Елор? Откъде се е взел тоя?

Вместо да му отговоря, аз попитах:

— Той видя ли те?

— Не.

Огледах хоризонта. Той беше ограничен от страшно диви изострени скали. На стотина метра стърчаха като стени и пробиваха небето. На запад няколко бели облака подаваха своите странни глави.

— Той не е в този район — каза Клаен.

— А къде го видя?

— На изток. Летях с антигравитационния си костюм. Бях слязъл край едно поточе да пия вода. После се изпънах и гледах синьото небе. Ах, какво небе! Намирах се сред една продълговата долина. В дъното лежеше голяма синьозелена река. И аз лежах в тревата, а поточето бълбукаше и бързаше към нея. Тогава видях летящия. Помислих, че е птица, но не беше птица. Изщраках онези снимки и през цялото време ми се струваше, че това не е реално...

Клаен замълча. Не отвърнах нищо.

— Как си обясняваш това? — попита ме той.

— Не зная...

— Но ти каза, че...

— Не съм сигурен, Клаен. Главата ми просто бучи... не зная. Но ако това предположение излезе вярно, може би ще бъде фатално за нас.

— Не те разбирам, Елор!

Казах му, че преди около две седмици Гала и жрецът видели летящ кораб и помислили, че ние сме летели над тяхната земя.

— Какво? Друг?

— Да, Клаен. Тогава ние не бяхме пристигнали. Корабът минал над главите им.

— Проклятие! Тогава *те* трябва да са от планетата Ери!

— Това предполагам и аз.

Клаен се зачерви и закрещя:

— Те са ни изпреварили!

— Очевидно — казах сдържано аз.

— Елор, трябва да действуваме незабавно.

Той затича към „Цветето на Лерила“.

— Къде? — викнах подире му.

Клаен се спря и обърса потта от челото си.

— Ще докладвам на Кибор.

Преградих пътя му.

— Аз съм командирът и зная какво трябва да направя.

— Да, разбира се. Иди и изпрати съобщение. Искай съвет. Или помощ... не зная.

— Но ние не сме сигурни!

— Няма друго обяснение.

— Все пак — казах аз, след като размислих. — Най-напред трябва да разкрием загадката.

— Всичко е ясно, Елор.

— Не всичко! Доказателства! Тогава ще видим!

Първата ми работа беше да обявя тревога. Разделих роботите на групи от по двама. Казах им да летят внимателно, и то непременно невидими. В продължение на два часа всяка двойка ще огледа един район в диаметър, не по-малък от стотина километри. В случай, че забележат разумно летящо същество, да го пленят и да го доведат. Ако се появи въздушен кораб, предпазливо да го проучат и до го фотографират. В никой случай не бива да се откриват на непознатите същества. Казах на Клаен да проучи района на север и запад. Бронирани в антигравитационния си костюм, аз литнах на юг и изток.

Събрахме се уморени и разочаровани. Нищо! Предложих на Клаен да проучим отдалечените райони. Седнахме в „копчето“ и отлетяхме... Нищо, нищо. Въображение ли беше онова? Мираж? Нищо. Проклятие! Ако *те* са тук, къде изчезнаха? Или трябва да ги дирим с „Цветето на Лерила“?

Наближаваше време Слънцето да потъне зад далечния океан, а все нищо.

— Клаен, да се прибираме ли?

— Още малко. *Те* трябва да са тук някъде! Проклети ерийци, къде се забутаха?

Пак летяхме бавно и внимателно оглеждахме всяко очарователно кътче. Не е ли по-добре да преспим край някой прохладен поток? Чудно е да се спи навън. Докато заспиш, можеш да слушаш щурци или плахи крясъци на птици.

— Знаеш ли какво, Елор, ако не си уморен, да включим инфрачервените прожектори и да продължим експедицията и през нощта. Съгласен ли си?

Чувствувах се отпаднал може би поради нервно напрежение.

— Не! Тук ще спим, а заранта ще продължим — казах аз.

Легнахме край един поток. Обичах потоците. Те винаги разказваха нещо. Винаги търкаляха бели струи и тичаха все надолу, а треви и цветя навеждаха стъбълца над водата и се опитваха да я целунат.

Лежах, слушах веселото бърборене. Мислех си за Тала, за жреца, за думите, които казаха за летящия. Въртях се, опитвах да поспя, макар и малко. Сега Леми Сун беше във въображението ми. И мама. Какво ли

правеха те в този миг на Лерила? Затворих очи, обърнах се още веднъж и погледнах. Какво е това? Над планинския масив сияние. То светеше като огромна фуния далече на хоризонта. Неподвижно сияние в жълто и алено. Сбутах Клаен.

— А? — скочи той. — Какво има?

— Виж?

— Хм! Какво ли пък е това? — той потърка очи.

— Прилича ми на пожар. Фантастичен пожар.

Замълчахме. Гледахме сиянието и всеки мислеше нещо.

— Искаш ли да разберем какво става там? — попитах най-после аз.

— Да! — каза с готовност Клаен.

Седнахме в „копчето“ и се издигнахме. На инфрачервения екран се появиха ясни изображения на местата, над които летяхме безшумно като призраци. Като че долу малко слънце изстрелваше ветрилообразен сноп светлина. Смътно се досещах, че съм разкрил загадката, ала още не исках да споделя мислите си с Клаен.

— Ето го! — чух вик.

Ушите ми писнаха.

— Какво?

Клаен сочеше с показалеца си хемисферния екран. Забелязах летящо човече. Мъничко, реещо се като птица. Клаен извади от кожата калъф излъчвателя и нервно викна:

— След него!

Сложих ръка върху оръжието му и казах да го прибере. В този миг от радиоприемника долетя музика. Свиреха непознати инструменти. От време на време удряха барабани.

— Той свири — каза Клаен.

— Изглежда.

Предложих да излетим, но не с „копчето“, защото непознатият лесно можеше да ни открие и да предупреди другарите си. Слязохме почти над дърветата и оставихме „копчето“ да виси над тях, а двамата невидими излетяхме след непознатия. Нашите приематели все още хващаха нежна музика. Летящият криволичеше, изглежда си правеше разходка или беше излязъл просто да се любува на нощния пейзаж. Под нас се разстиляше гора — мъртва, гъста, с най-различни нюанси в зелено, а напред, съвсем близо, сиянието блестеше почти ослепително.

— Там! — почти изкрещя Клаен.

— Шшт, тихо!

Въздушният кораб израсна зад върховете на дърветата. Лежеше на една огромна поляна като гигантска сфера, която изпущаше бели светлини по всички посоки. Край кораба забелязах три двукраки. Едното седеше на пън, другите разговаряха и поглеждаха към летящия, който бавно се спущаше над тях. Главите и на тримата, както и на летящия, бяха огромни за късите им туловища, а крайниците твърде дълги. Човек имаше впечатление, че ръцете едва ли не опират пръстите на краката им.

Казах на Клаен да бди и да ми помага в случай на необходимост, а сам литнах към въздушния кораб. Чак като го обиколих, видях още четири подобни същества. Те седяха около една маса и вечеряха. При тях дойдоха тримата, а ето и летящия се присъедини към компанията. Аз се сврях между клоните на едно дърво, то растеше на стотина метри от кораба. Насочих далекогледа си. Всички си приличаха поразително. Бяха еднакви на височина, еднакво тънки и всеки беше точно копие на другия.

Поставих в действие подслушвателя. Думите им достигаха до мен ясни и отчетливи. Говореха на непознат език със странно тънки гласове — звуците приличаха на птичи крясъци. Насочих обектива на фотоапарата и започнах да щракам снимки. Видях как нещо ги обезпокои. Всички вдигаха огромните си глави, оглеждаха се, говореха нещо бързо и възбудено. Единият влезе във въздушния кораб и се върна с някакъв уред — една сфера в края с тръба. Окото ѝ блесна и аз разбрах, че там беше монтиран кристал.

Човекът го насочи на всички страни — горе, долу, наляво, надясно, напред, встрани. Каза нещо, остави апарата на масата и неочаквано литна към дървото. Изтръпнах. Насочих излъчвателя и зачаках. Непознатият обиколи моето скривалище, поспря се, пак полетя. Дулото на моето оръжие следеше всяко негово движение. Бях готов да стрелям, но не стрелях. Човекът навря главата си между клоните. „Свърши се! Край! — казах си аз. — Трябва да...“ В мига, когато щях да натисна спусъка, човекът се отдръпна и пак литна. Отдъхнах си. Гледах го как дири нещо, наблюдава, върти се като птица за плячка, после отиде при другарите си. Пак започнаха да спорят.

Побързах да се отдалеча от опасното място. Клаен ме чакаше в края на гората.

— Е? — попита той.

Разказах му всичко.

— Кои са те? Откъде идват? — продължи той да задава въпроси.

— Ти виждал ли си жители от Ери?

— Само на снимка.

— И аз. Но те са ерийци, в това съм сигурен.

— Не бива да ги допуснем тук! Не бива!

— Шшт, спокойствие. Още не знаем какво търсят на Третата планета — казах сдържано аз.

Клаен се поразходи, спря се пред мене.

— Важното е, че са тук! А щом са тук, трябва да ги унищожим!

— Глупости! — рекох аз. — С какво? С нашите атомни излъчватели?

— А защо не?

Сухо се засмях.

— Клаен, представи си, че те успеят да се затворят в техния кораб. Знаеш ли какво ще се случи с нас?

— Хм! — Клаен пак помълча. — Тогава... тогава не ни остава нищо друго, освен да отлетим при „Цветето“. Ще нападнем с него.

Седнах на тревата. Клаен почака да кажа нещо. Седях с наведена глава. Той се надвеси над мене.

— Е? Какво?

— Бързаш, Клаен — казах аз.

— Защо да бързам? Напротив, ти бавиш работите.

— Но ние не знаем техните намерения. А трябва да ни е ясно защо са тук. Трябва да узнаем техните планове, не намираш ли, че това е необходимо?

Той помисли и тихо каза:

— Хм, не е лошо. Но как?

— Как ли?

Помълчах, въздъхнах примирен и казах:

— Като хванем пленник.

— Не е лошо, но...

— Но?

— Всички спят.

— Те утре ще се събудят — казах небрежно аз.

Това беше нощ, наситена с напрежение. Зората най-после я стопи. Тогава с Клаен се свряхме в клоните на гората и насочихме биноклите си към огромното кълбо от метал с четири прозрачни очи. Те гледаха мъртво и спокойно в ранния час. Скоро се отвори кръгъл люк. Увисна стълбичка. Слезе един ериец, облечен в костюм от лъскава материя. Появиха се още двама. Те отидоха до близкия поток, съблякоха се до кръста и все се смееха и крещяха. Ето и останалите петима. И те се отправиха към потока. Гребяха вода с дългите си ръце, плискаха лицата си и викаха:

— Хелей! Хелей!

Почакахме търпеливо да свършат тази игра и да закусят. През цялото време докато ги наблюдавахме, стомасите ни се свиваха. Можехме да поръчаме на роботите да ни донесат храна, но предполагах, че в това време някой от гостите може да тръгне да пътешествува. Ако срещне робота, целият ми план ще се провали. Не, по-добре беше да не се излагаме на риск. Предимството засега беше на наша страна. Не те, а ние можехме да нападнем неочаквано.

Лошото беше че вместо един видяхме двама да се вдигат във въздуха.

— Няма как — каза Клаен. — Ще трябва да убием единия.

Не казах нищо. Търсех изход, ала не стана нужда от комбинации. Неочаквано двамата се разделиха. Единият продължи пътя си към гората — другият зави на юг.

— Ти дръж отсамния, аз ще настигна другия — предложи Клаен.

Казах му, че е за предпочитане двама да проследим единия, за да бъдем сигурни, че ще го пленим. Клаен се съгласи и ние невидими полетяхме след него. Трябва да кажа, че гърбът на непознатия беше издут от специалния летателен апарат, който беше нарамил. Струваше ми се, че с нашите антигравитационни костюми можехме да летим по-бързо и по-удобно да извършваме всякакви маневри. Освен това той не ни виждаше.

Стана малък спор между мен и Клаен. Той държеше да нападнем веднага. Аз бях на мнение да почакаме, докато кацне. Така шансовете да го пленим без трудности бяха по-големи. Клаен, когото виждах (ние винаги слагяхме специални очила, те ни правеха видими един за друг), се намръщи, но се съгласи.

Дълго преследвахме летящия. Той спокойно криволичеше, издигаше се, спущаше се. Някъде заставаше на едно място, оглеждаше под себе си цветята, поточетата, урвите и пак политаше.

— Като че нарочно ни измъчва — прошепна Клаен.

— Да, как не се умори!

Бях сигурен, че е изпратен да огледа местността. Ами ако не кацне? Ако реши да се прибере във въздушния кораб?

— Елор! — Гласът на Клаен прозвуча сърдит. — Още ли ще се влачим подир него?

Наистина. Време е да го нападнем.

Ериецът рязко се сниши и пак кацна. Този път до един поток. Събу обувките си, нагази и започна да се пръска като дете, щастливо от докосването на водата. Аз се спотаих зад храстите, а Клаен се спусна направо върху пришелеца и както се плискаше, сграби го за плещите. Непознатият извика, опита се да се освободи. Аз пристигнах и двама лесно го укротихме. Замъкнахме го в храстите и тогава прекъснахме действието на нашите антивизионни лъчи. Той ни видя. Ужасът, който се беше притаил в жълтеникавите му продълговати очи, бавно угасна. Той заговори нещо с пискливия си птичи глас. Не разбрах нищо. Включих церебралните биотокове и го погледнах. В миг между нас се установи връзка.

— Вие какви сте? — запита той.

— А ти? — казах аз. — Ти отговаряй.

Той не чака да повтори въпроса, а веднага каза, че е жител на планетата Ери. От двадесет денонощия с другарите си обхождат Третата планета. Това е втора тяхна експедиция.

— Защо сте тук? — попитах го аз.

— Ще я заселим.

— Как? Вие? От Ери?

Клаен едва не го удари с юмрук в гърдите. Човекът от Ери дори не се смути. С необяснима откровеност той продължи:

— Нашата Четвърта планета е бедна, а тази... о! Тази е чудна! Великолепна! Тя ще стане наша колония!

Клаен се тупна свирепо по гърдите и викна:

— Наша! Не ваша, а наша!

Ериецът го изгледа учуден и озадачен.

— Ние първи дойдохме тук — каза кротко той.

— Първи? — казах аз. — А може би ние сме първи.

— Не! Ние първи! Ние летяхме над цялата планета. Щяхме да ви открием.

— Това е без значение — обади се Клаен. — Друго е от значение. Ние загиваме. Лерила загива!

— А Ери?

— Какво?

— Нима и Ери не загива?

— Вие сте по-богати!

Този спор ме измъчваше. Вдигнах ръка, казах им да замълчат. Поне малко да си отдохнем, да размислим...

— Да — каза ериецът. — Да отидем при моите другари и да обсъдим положението.

— Ще обсъждаме? Глупости! — Клаен се разходи нетърпелив. Два-три пъти ме погледна предупредително, сядаше, ставаше, място не можеше да си намери. Аз разговарях с ериец. Той не се учудваше, че среща хора от Лерила, напротив. Каза, че трябва да се очаква подобна приятелска среща.

— Вие кога заминавате?

Клаен се надвеси над огромната му глава и каза:

— Ние оставаме тук!

— Тук? Хм! Сложно положение...

В гласа и поведението на ериец нямаше злоба, нито страх.

Той все още не разбираше, че е наш пленник. Дори предложи незабавно да ни отведе при другарите си.

— Не! — викна Клаен. — Ти ще дойдеш с нас!

В тези студени думи ериецът най-последно почувствува смътна заплаха. Поведението му изведнъж се промени. Той се изправи и попита:

— Защо свалихте летателния ми апарат?

Апаратът стоеше скупчен край потока. Тръгна към него, но Клаен прегради пътя му. Изглеждаше по-висок и по-силен.

— Назад!

— Искам да си отида.

— Не! С нас!

Ериецът посегна към колана си с намерение да постави в действие радиоапарата си, ала Клаен със сух смях извика, че още при

борбата го е изолирал. Ериеът постоа, после неочаквано затича. Тичаше бързо и викаше пронизително.

Клаен го настигна след няколко секунди.

— Протестирам!

— Спокойно, моля...

— Вие нарушавате договора между Ери и Лерила за мирно съществуване.

Клаен сухо се изсмя.

— Първи вие го нарушихте.

— Не, вие! И ще отговаряте за това!

Направих знак на Клаен да освободи ериеца. Нека той да си каже всичко. Гостът говори цели три минути, като използва в речника си всички думи за заплахи. Изслушах го внимателно, намирах, че някъде има право, но нямаше какво да се прави. Кимнах на Клаен. Двама прегърнахме пленника и полетяхме към „Цветето на Лерила“.

Някои казват: работи ще заместят разумните същества във всички области на живота. Дори настояват, че умствените им способности така ще бъдат усъвършенствувани, че ще се почувствуват господари. Представете си. А разумните същества? Те ще заемат техните места.

Глупости!

Най-съвършено е онова творение, което природата е създала и упорито, с течение на хилядолетия е ваяла чрез търпелива еволюция. Никаква изкуствена материя и кибернетично устройство не може да замести човека. Дори съвършените човекоподобни устройства понякога извършват глупости. Извърши я и Ел Три.

Не зная точно как се случи това. Бяхме затворили пленника в една изолирана кабина. Още се колебаехме какво да го правим. Оставихме го да размисли. Най-напред трябваше, разбира се, подробно да ни разкаже за намеренията на ерийците. Ала той вече не беше разговорлив, както отначало. Не желаше да отговаря, продължаваше да заплашва с техния Велик съвет и настояваше да уведоим другарите му, че най-безцеремонно сме го отвлекли. Отношенията ни ставаха все по-студени, дори враждебни. Бях сигурен, че като постои сам, той ще се примири. Дотогава щяхме да решим какво да предприемем.

Този ден в кабината при пленника бдеше Ел Три. На всеки тридесет минути той включваше сигналната апаратура и съобщаваше в залите, кабинетите и спалните помещения на „Цветето“, че всичко е наред. Минаха тридесет и две минути — Ел Три не се обади. Още минута...

— Недопустимо! — извиках сърдито и се наведох към микрофоните. — Ел Три, какво правиш там?

Той не отговори.

Клаен беше се вдълбочил в някаква книга, но я захвърли и сърдито рече:

— Момент!

Той включи хемисферните екрани на целия кораб. Кабинета на пленника беше празна. По-точно, край вратата ѝ лежеше Ел Три, а пленникът беше изчезнал. Втурнах се към кабината. Зад мене ругаеше Клаен. Натиснах бутона под мишницата на лежащия като труп Ел Три. Роботът скочи на крака.

— Къде е той? — викнах свирепо аз.

— Не зная — отвърна с безразличие роботът.

— Той те измамил! Глупак! — Клаен вдигна ръка, но се досети, че е безсмислено да удари един робот, и пак я отпусна.

— Ние разговаряхме — каза Ел Три. — Той се приближи до мене и каза, че и на планетата Ери имат роботи, но те са груби. А ние — помни. Говореше и все се усмихваше. Въртеше се край мене и изведнъж всичко изчезна.

Клаен вдигна ръката му и посочи бутона. Малък бял бутон точно под мишницата му.

— Не знаеш ли, че не бива да позволяваш на този или онзи да го натиска? — попита злъчно той.

— Зная.

— Да се оставиш... като последен глупак! Заслужаваш...

Не чух какво заслужава, защото се втурнах в командната кабина и чрез високоговорителя попитах роботите дали някой е виждал пленника. Не, никой. Заповядах да претърсят кораба. От ериецата нямаше следа.

Полетяхме с пълна скорост. Оглеждахме с електронните си бинокли всяко кътче под нас. Бях разгневен и неспокоен. Ако пленникът събщи на своите за нас, положението ни ставаше

несигурно. Не знаехме как е въоръжен техният кораб, но те бяха осем души екипаж. Навярно като нас притежаваха мощни източници на енергия и оръжия със страшна разрушителна сила. Ако ненадейно ни нападнат, трябваше да очакваме, че ще ни разтопят като восък и нашето „Цвете на Лерила“ би се превърнало на пари. Да, рискът беше реален. Поради това пленникът не биваше да стигне до своя кораб. Съществуваща опасност, че ако той съобщи за нас, ерийците първи ще ни открият и ако ни пленят, ще ни натикат в някоя изолирана пленническа кабина. Всеки случай всичките ни планове пропадаха...

За това си мислех, когато чух ненадейния вик на Клаен:

— Елор, погледни!

Мислех, че е видял беглеца. Не беше беглецът, а един звяр се притайваше в тревата. Зъбите му — остри като игли — бяха оголени. Настръхнал и съсредоточен, той беше готов за скок. Имаше лъскава козина на жълти и бели петна и огромни лапи. В тях бяха скрити здрави и остри нокти. Срещата с такъв звяр съвсем не беше приятна, пък и нямаше време да се занимаваме с него, затова казах на Клаен да продължим, но той извика нещо. Сепнах се и погледнах пак. Звярът стовари дългото си космато тяло върху някакво същество, което не бях забелязал. Изтръпнах. Стори ми се, че то е двукрако. Чух вик, последва ръмжене. Видях звярът да се търкаля върху тревата. С белите си нокти той притискаше човешко тяло и гризеше гърлото му. Клаен насочи излъчвателя. Трупът на животното се изпъна върху тревата. И друг, окървавен и обезобразен труп на човек лежеше до него. Излетях като стрела. Пленникът? Господи, той беше. Окървавените му ръце потрепваха, той издаваше хрипкави звуци, но те не излизаха от устата му, а от разкъсаното гърло.

— Свършено — каза Клаен.

Постояхме с наведени глави, хвърлихме два-три клона върху трупа и литнахме към „Цветето на Лерила“.

— Те ще го потърсят — каза след малко Клаен.

— Да, зная.

— И тогава може би ще ни открият.

Не отговорих.

— Ще ни открият, Елор. А после? Ако не ние, а те...

— Мълчи...

Виждах лицето му през скафандъра. То беше твърдо и сурово. Знаех какво мисли. Най-странното беше, че не го упреквах, не му се сърдех. Същото мислех и аз.

— Трябва да действуваме — казах просто аз.

Той застана във въздуха.

— Ти си съгласен?

— Да.

— Да ги унищожим?

— Да.

Клаен се приближи до мен.

— Значи ти... ти... О, Елор, много ми харесваш — гласът му звучеше нежен и ласкав.

Тръпки полазиха по тялото ми. Не взех това решение по съображения, които вълнуваха Клаен. Тъкмо напротив. Ерийците трябваше да умрат, налагаше се мисията им да завърши с гибел. Никаква вест от тях не биваше да достигне до планетата Ери. Нито те, нито ние! Третата планета не биваше да принадлежи на никого. Допущам, че тези мисли може да изглеждат налудничави. Отивах против собствените си интереси, но разсъждавах по съвест.

— Кога? — попита Клаен.

В тона му пак тази нежност и обич. Помислих си, че е хубаво хората да разговарят с топли гласове, които успокояват и радват.

— Още днес! — казах аз.

Събрах роботите и обясних, че се е появил неприятелски въздушен кораб и се налага да го унищожим. Ще атакуваме със загасени двигатели. Наредих, за по-сигурно, Клаен да подпомага акцията с „копчето“. Аз трябваше да наблюдавам електронните апарати, които ще поставят в действие нашите унищожителни излъчватели и силови полета.

Не се лутахме. Летяхме бавно и внимателно и наблюдавах цветния екран. Корабът на ерийците се очертаваше близък и реален, като огромна топка, която дремеше сред поляната. В един от люковете му слънцето изпращаше снопове лъчи, но там някакво мощно огледало ги изстрелваше обратно и люкът сияеше като друго миниатюрно слънце.

Четирима ерийци стояха недалеч от запаления люк, ръкомахаха, разговаряха нещо и все поглеждаха към небето.

— Чакат другия — прошепнах аз.

— Виждам! — Беше гласът на Клаен. — Ще нападаме ли?

— Да! — казах.

— Готов съм! — гласът на Клаен прозвуча далечен и чужд.

Зная, че е подло да нападнеш някого зад гърба. По-рано не понасях подобно нападение. Не мислех, че някога и аз ще постъпя така. Но нямах друг избор — ерийците трябваше да загинат. По-добре да притъпя съвестта си, да затворя очи и да става каквото ще...

Всичко започна неочаквано и бързо ще свърши. „Цветето на Лерила“ се надвеси като огромен зловец чадър над ерийския кораб, а „копчето“ се промъкна на около половин километър встрани. Тогава извиках в микрофона:

— Включи!

За миг видях ерийците да гледат изумени нагоре. Двама от тях затичаха към входния люк. Миг... После шест трупа лежах на тревата. Шест трупа! Ей сега гледаха, дишаха, разговаряха, а сега — мъртви. Корпусът на чуждия кораб се нагъна и се зачерви, като че ли в него пламнаха адски огънове. При изходния ток се появи още един ериец. Едва се довлече, протегна ръце и тялото му се търкулна по стълбата. Пери излитаха от кораба, той се смалчаваше, топеше се, гърчеше се, изтъняваше, после като че ли рухна и на повърхността остана една могилка, нажежена до бяло. И седем трупа. Гледах тъпо. Седем трупа, а аз още живеях...

Почувствувах горещина. Какво става? Ах, да... Стените на „Цветето“ се сгорещиха така, че едва дишах. Заповядах оттегляне. След миг летяхме обратно към нашия лагер. Като че ли зад нас духаха нажежени ветрове. Те се опитваха да ни настигнат, ала ние се измъкнахме благополучно.

[1] Хемисферен екран — полукълбовиден екран. ↑

[2] Визуална зала — зала, съоръжена с различни апарати за далечно виждане. ↑

ДВУБОЯТ

— Сега всичко е наред — каза Клаен.

Аз мълчах. Дори не се помръдвах.

— Свършихме една хубава работа — добави той.

— Мислиш ли?

— Да, Елор, така е. Представи си: планетата ще бъде наша!
Наша!

Двамата седяхме на меките кресла във визуалната зала. „Цветето“ почиваше кротко, никой не би допуснал, че ние бяхме извършили онова ужасно унищожение. Чувствувах, че стените все още излъчват топлина. Или така си въобразявах?

Клаен ми приличаше на зверче, което е сложило лапи върху корема на жертвата си и след миг ще ѝ види сметката. Аз си мислех: „Затова ли убивахме? Да направим онова, което ерийците възнамеряваха да извършат? С какво аз и Клаен се различавахме от тях?“

Отвращавах се от себе си. Но имах оправдание. Направих го, за да спася Третата планета. А Клаен? Тъкмо обратното — за да я зароби. На Лерила той беше кротък. Прелестите на планетата и алчността да ги притежава го преобрази. На пръв поглед той беше обладан от добри намерения — да спаси лерилците. Но те можеха да се спасят сами. Пречеше им Кибор, а Клаен не разбираше това. Аз нямах намерение да се съгласявам с него. На Лерила той можеше да ми се наложи, там трябваше да се съобразявам със зловещия насилнически апарат на Кибор. Тук нещата бяха други. Аз заповядвах. Аз бях всемогъщ. Пет пари не давах за Кибор, който управляваше на повече от 250 милиона километра.

Съжалявах, че не съм се родил на Третата планета. Бих се чувствувал щастлив като онези прости и искрени същества. Бих живял сред природата, бих се задоволявал само с онова, с което местните жители разполагат. Поне известно време. Докато се наситя на спокойствие...

— Сега може да се изпие чаша вода — каза Клаен, като се изтягаше блажено до мене. — Ел Четири!

— Слушам, господарю!

— Чаша вода!

Роботът, който стоеше в пълно безразличие до вратата, пъргаво отиде към уреда за производство на вода и завъртя кранчето.

— Дявол да те вземе, нямаш ли вода от Третата планета?

— Сега ще донеса — покорно каза роботът.

Той излезе, а Клаен с едва прикрита злоба измърмори:

— Пътувахме цяла година и пихме изкуствена вода. Този приятел и сега иска да ме напои с нея, а навън, колкото щеш студена, бистра водичка. Ах, какъв вкус! — повтори той. — Прелест! Бих желал цял живот да пия такава вода.

Ел Четири донесе пълен огромен термос. Клаен пи, пих и аз.

— Мм! — рече той и млясна с език. — Тук вода, колкото щеш. А казах ли ти?

— Какво?

— На юг, където летях, преди ти да дойдеш, само пустини. Страшно безводие и оскъдна растителност.

Хванах се за тези думи и енергично казах:

— Клаен, ти потвърждаваш това, нали?

— Кое?

— Не всичко на тази планета е хубаво.

Той ми намигна.

— Дреболии, Елор.

— Как дреболии? А на север — лед.

— Ха-ха-ха-а-а! На мен ли ги разправяш? Ледът обхваща малък район. А тук, тези просторни области са прекрасни. Каква великолепна планета, нали? — за стотен път изрази той възхищението си.

Барабанях с пръсти по креслото и засвирих с уста. Клаен почеса рядката си коса и като ме гледаше втренчено, попита:

— Ти изпрати ли доклад?

По-добре беше да не му отговоря. Но все пак казах:

— Има време.

— Напротив, закъсняхме. Дните хвърчат, ние пък се разхождаме!

— Не, а убиваме! — казах аз.

— В името на великата цел. Историята ще ни оправдае!

— Кой знае...

— Да не говорим за това, Елор. Той чака, а ти отлагаш!

Трябваше да го успокоя. Да, по-добре беше да му обеща.

— Ще изпратя — въздъгнах и млъкнах.

— А ще съобщиш ли за тези проклети пришелци от Четвъртата планета?

— Да, трябва...

Все виждах във въображението си огромен сферичен ракетоплан, който се нажежава до бяло. И седем трупа. Седем горящи трупа.

— Елор!

Стреснат, погледнах към Клаен. Той се изправи и каза:

— Да вървим!

— Къде?

— Да телеграфираме на Кибор.

Намръщих се. Седях и мълчах.

— Пак ли отлагаш?

— Има време, казах ти — сухо отвърнах аз.

Той ме наблюдава известно време, после горчиво каза:

— Все пак ти не се радваш. Нещо те гнети и аз не разбирам тези твои колебливи настроения.

— Да говорим за друго, Клаен.

— Но това е най-важното. Открихме такива богатства, а ти не се радваш. Нова родина за лерилци, представиш ли си? Помисли си само, те ще живеят при идеални условия. Край на вечния студ, на полумрака, на ледените пустини, на тези проклети изкуствени храни, които заводите за Лерила произвеждат от минерали.

Скочих от креслото и викнах:

— Стига!

— Елор, какво ти е?

Не му отговорих.

И той замълча. Приличахме на две безмълвни статуи. Едната — изпъната, загледана в пространството; другата — седяща, недоумяваща, очакваща. Не подозирах, че съм мразил Клаен. Сега го мразех. Защо? Той се радваше, той мечтаеше. Погледнато от друга страна — искаше да облагодетелствува нещастните лерилци, да им направи добро. Аз ги пренебрегнах. В същност нормален ли съм? И защо смятах Клаен за жесток егоист? Обичах лерилци не по-малко от

него, безкрайно мъчно ми беше за тях. „Но те трябва сами да си помогнат. Трябва!“ — все това се набиваше в главата ми. Дори ако се наложи да изменят орбитата на планетата и да я приблизят към Слънцето. Те имаха развита техника, но тя беше старо наследство. Сега Кибор спъваше всеки напредък. Неговата ужасна диктатура просто съсипваше планетата. В това беше цялата работа.

За това мислех, докато Клаен ми говореше нещо. Отначало не го слушах, после като ехо до мене долетяха думите му:

— Тук, разбираш ли! Тук ще създадем модерна държава. Тогава няма да има нужда от церебрални апарати. Хората действително ще бъдат щастливи, а не илюзията...

Той замълча внезапно, после малко плахо добави:

— Нищо, нищо... аз само така, между другото... Според тебе, защо дойдохме тук?

— В името на науката — казах аз.

— Отвлечени фрази.

— За мен имат конкретен смисъл. Човек винаги жадува да открие, да разгадае...

Клаен сухо се изсмя.

— Тези ли бяха съображенията ти, когато съветваше Кибор да изпрати експедиция на Третата планета?

Почувствувах, че се изнервих. Така беше. Кибор подхвърли, че навярно предстои да нападнем Четвъртата планета. Тогава предпочетох да го насоча към Третата.

За да се оправдая, казах:

— Не допусках, че тук ще намерим разумни същества.

— Не допускаше? Напротив! И двамата допускахме. Ние сме разговаряли за това.

Съвсем се обърках, но ми хрумна нещо и включих хлорографната уредба. В залата изплава море с пясъчен бряг. Къпеха се деца. По-нататък синкави гори, цветни ливади, призрачни планини. Всичко беше плътно и обемно. Завъртях бутона. Червени хора се изтягаха на слънцето, жени и баби вдигаха изгладени дървета и чукаха стъблата на някакви растения...

— Защо ми показваш всичко това? — попита ме Клаен.

Направих широк кръг с ръката си в пространството. Пръстите ми докосваха хората и дърветата, но минаваха през тях.

— Искрени и кротки хора, а после идват завоеватели с металически въздушни кораби. Висши същества, които до съвършенство са овладели изкуството да убиват. И плач, ужас, кръв, смърт... чудесно, нали?

— Фантаст и песимист! — рече Клаен. — Защо трябва да убиваме? Ние просто ще цивилизоваме! Ние носим по-висока цивилизация!

— Как ги разбираш тези неща?

— Ще ги научим да работят с нашите машини. Така те ще ни помагат в живота.

— Прелест! — рекох аз. — Това ти наричаш помощ! Е, хубаво, няма какво да кажа.

— Местните хора един ден ще ни благославят за своето щастие...

— Вярваш ли?

— Да!

— Ти си наивен, Клаен!

Той ме изгледа продължително. Устоях на този изпитателен и подозрителен поглед. После каза:

— В твоите очи може би съм наивен. Но дължа да те предупредя, че аз съм солидарен с Кибор. А ти?

Вдигнах рамене и се поразходих из кабината.

— А ти? — повтори Клаен със същия хладен глас. — Ти кроиш нещо. Не зная какво, но кроиш! Ти си играеш с огъня.

— Добре, да говорим съвсем открито — изведнъж реших аз.

— Да говорим!

— Убеден ли си, че Кибор действа за благо на жителите на Петата планета?

— Аа, ти се съмняваш? — вдигна веждите си Клаен.

Той заклати кръглата си глава, като че ли ми се заканваше.

— Съвестта, Клаен. Съвестта е всичко. Съвест имаш ли, човек си. Съвестта трябва да ръководи действия на разумните същества.

— Тъкмо така, взе ми думата от устата — каза студено Клаен. — Ти нямаш съвест!

Той прекали. Едва се владеех.

— По себе си ли знаеш?

Със същата неприятна упоритост той хвърли в лицето ми предизвикателство:

— Ти изменяш на Кибор. Ти си играеш с огъня.

— Ааа, заплашваш? — рекох и станах.

— Не! Само те предупреждавам! Длъжен си да бъдеш солидарен. Това не е трудно. Ти умееш да бъде солидарен, щом искаш, нали? — той иронично се засмя.

Не разбрах какво подмята.

— Какво искаш да кажеш с тази нелепост?

— О, нищо... дребна работа, ти стана приятел на хората от планетата...

— Нямах право! Аз се гордея! — прекъснах го аз.

— И изразходваш скъпи серуми да ги лекуваш?

Беше намислил, изглежда, да ме изкара от търпение. И успя... Но трябваше да се овладее! Трябваше... А по какъв начин беше узнал за моите срещи с двукраките? Може би някой робот го е осведомил поради своята естествена откровеност? Не е важно. Безпокоях се, че Клаен непременно ще разкажа всичко на Кибор. Ще ме очерни и оклевети, за да му се хареса. Нямахте връщане. И аз викнах с един тон по-високо:

— Онези същества са мили и естествени. И аз ги обичам, да! И пак ще отида при тях. Имаш ли нещо против?

Клаен вдигна рамене с презрение и нехайно отвърна:

— Както обичаш!

За да му покажа, че не се страхувам от него, в следния миг заповядах на Ел Едно да бъде готов за полет.

Прибрах се в ракетоплана след дълга и ободрителна разходка. Моят „дом“ ми се стори по-глух и по-тих от всеки друг път. Навярно Клаен вече спеше. По-добре. Тръгнах към спалнята си. Като минавах край радиокабината, чух писукане, неясен шум и бърз неравен глас. Отворих вратата. Клаен беше включил главния предавател. По екраните светваха и угасваха уплашени червени, жълти и сини светлини, а по белите циферблати трептяха стрелки. Пред себе си той държеше металическа хартия с написан текст и се взираше в нея. Скочих към него, грабнах хартията и викнах над главата му:

— Какво е това?

— Можеш да прочетеш — студено отвърна той. — Сега го написах. Прочети го по-скоро! Трябва да предам!

Един поглед беше достатъчен да разбере предателското съдържание. Още минута-две и телеграмата трябваше да полети към Лерила.

— Така? Зад гърба ми? — извиках със съдържана ярост, натиснах главния бутон и предавателят угасна. Стиснах юмруци и викнах в лицето на Клаен:

— Само аз имам право да говоря с Лерила!

— Ти отказа — рече той с леден глас. — Ти измени на думата си.

Онова, което изживях в тези няколко мига, не бих желал да преживея никога. Всичко ми се видя проиграно, безсмислено. Видях Третата планета под гнета на Кибор. Той брутално ще наложи и на Третата планета своите диктаторски възгледи на подчинение, на терор и бавна смърт. Това беше за него единственият изход. И на Третата планета ще раздели населението на класи. Под неговото управление тези примитивни същества няма да се развиват по естествен еволюционен път.

Дали бях прав — не зная. Но в онзи момент мислех само за това. Мислех още за човешкия живот и за един диктатор, който се опитва да сложи прът в еволюцията на човека. Мъчно ми беше, дори се ужасявах от онова, което реших в тази няколко секунди. Но то беше по-силно от мене. Нямахте връщане. Трябваше да затворя очи и да действувам. Трябваше... в името на една развиваща се планета.

Щастие беше за мен, че Клаен не беше облечен в скафандър. Сега той нямаше особена сила. Не беше в състояние да включи смъртоносното силово поле. Не можеше да лети, нито да вижда и да чува надалеч, нито да се налага на роботите. Имаше вид на обикновен лерилец — от онези, които си въобразяват, че Кибор им е осигурил щастие.

— Ел Шест! Веднага при мене! Ел Шест! — викнах в микрофона.

След три секунди роботът се появи. Застана до вратата. Гледаше ме и чакаше заповеди. Посочих му Клаен и казах:

— Вземи го и към океана!

— Слушам, господарю!

Роботът тръгна към Клаен. Неговите очи леко се присвиха. В тях се появиха признаци на безпокойство. Лекият присмех, че това е шега, проблесна в първия миг, съвсем изчезна.

— Какво си намислил? — извика Клаен.

За мен Клаен вече беше мъртъв. Изпитвах ужасна мъка, но нямаше връщане. Не исках да му отговарям.

— С Клаен ще влезеш в океана, Ел Шест — хладнокръвно каза, без да гледам врага си.

— Елор, ти си луд!

Не му обърнах внимание.

— Ще вървиш, докато можеш! И няма да се върнеш никога!

— Слушам, господарю!

Клаен се съвзе от вцепенението си. Отстъпи, огледа се навярно да грабне нещо, за да го стовари върху главата на робота, а може би и върху моята. Като не намери, той изкрещя:

— Не! Не! — и размаха ръце към робота. В очите му беше се събрала мътна мъгла. — Не ме докосвай!

— Имам заповед! — кротко, но със страшна настойчивост каза Ел Шест.

— Негодник!

Клаен се втурна към вратата. Роботът го настигна с три-четири крачки, прегърна го в здравите си като клещи ръце и леко го вдигна. Клаен зарита, замаха с ръце, заудря във въздуха. Ругаеше и се заканваше. Беше станал зъл и страшен. Опитваше се да се отскубне от ръцете на Ел Шест, който с безразличие го стягаше в прегръдките си.

— Ти ще отговаряш! Ти! Убиец! — задъхваше се Клаен.

Аз му обърнах гръб. Задушавих се. В очите ми се появи влага, но не заплаках. Роботът го отнасяше към вратата и беше на две крачки от нея. Тогава Клаен промени тактиката и изхлипа с ужас:

— Елор, заповядай му!

Аз мълчах.

— Елор, приятелю, ти знаеш моите чувства към тебе... Съвземи се! Аз ще се подчиня. Ще споделя твоите схващания!

Ненавистта и злобата бяха изчезнали в гласа му. Сега той молеше. Трепереше и молеше за живота си.

— Кибор нищо няма да узнае... Щом искаш — ще мълча. Честна дума! Заклевам се!

Разкаяният му глас действуваше на твърдостта ми. Искан да викна: „Освободи го, Ел Шест!“ Но не извиках. Правех огромни усилия да не изгърва думите, за които после щях да съжалявам. Стоях все така недостъпен. За миг срещнах погледа на Клаен и разбрах, че той наистина обещава да бъде лоялен спрямо мен. Можех да му вярвам в онзи миг. Но аз не му повярвах. Беше късно.

— Върви към океана! — заповядах още веднъж.

Гледах в хемисферния екран как роботът лети спокоен и безжалостен. Кацна на брега все така вклецил в прегръдките си своята жертва. Сега двете фигури напомняха на октопод, който размахва пипала да се брани от върхлетял враг. Чувах зова на Клаен за милост. Изключих звука. Гледах как Ел Шест с жестоко безразличие влезе във водата. Една крачка, още една. И все притискаше своята жертва. Още една крачка... Още... Той вървеше към безкрайния воден простор. До коленете... Все по-навътре... До пояс. Той все вървеше. Вълни прииждаха към него — той вървеше. Водата покри главата му, след миг видях една друга глава с изпъната шия да се надига. Още миг. Свърши се. Няколко мехура се пукнаха над тихата вода. Две чайки изпляскаха с криле. Настъпи тишина. Стоях десетина минути неподвижен, после седнах на креслото, хванах главата си и се разридах като малко дете...

Публикувано във вестник „Септемврийче“, броеве 41-68/1969 г.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.